

ОПШТИНА ЖАГУБИЦА

Програм унапређења социјалне заштите у
општини Жагубица за период од 2026. до 2028.
године

[Н А Ц Р Т]

Жагубица, фебруар 2026.

Садржај

1. Увод	3
2. Плански документи и правни оквир у области социјалне заштите	5
3. Опис постојећег стања са анализом проблема и жељених промена	6
3.1. Кључни налази <i>ex-post</i> анализе претходног планског документа у области социјалне заштите.....	6
3.2. Општи подаци о општини Жагубица.....	9
3.3. Корисници и обезбеђивање права на социјалну заштиту у општини Жагубица ..	12
3.3.1. Структура корисника социјалне заштите у општини Жагубица	12
3.3.2. Финансирање социјалне заштите у општини Жагубица.....	14
3.3.3. Услуге социјалне заштите у општини Жагубица.....	17
3.3.4. Материјална подршка	19
3.3.5. Институционални капацитети за обезбеђивање социјалне заштите у општини Жагубица.....	20
3.4. Финализација анализе – кључни фактори од значаја за унапређење социјалне заштите у општини Жагубица	21
4. Циљеви и мере планског документа за унапређење социјалне заштите и припрема пратећег Акционог плана	24
4.1. Циљеви и мере Програма (приказ у главном тексту Програма)	25
4.2. Процена финансијских средстава неопходних за реализацију Програма	29
5. Оквир за праћење спровођења, вредновање учинака и извештавање.....	33
6. Акциони план	35
7. Прилози	48

Листа скраћеница

Скраћеница	Пун назив
АП	Акциони план
ЗЛС	Закон о локалној самоуправи
ЗПС	Закон о планском систему
ЗСЗ	Закон о социјалној заштити
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
МРЗБСП	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
ОСИ	Особе са инвалидитетом
ОЦД	Организације цивилног друштва
СЗ	Социјална заштита
ЦСР	Центар за социјални рад

1. Увод

У општини Жагубица је препозната потреба за систематичним, планским и међусекторским приступом у управљању и реализацији активности у области социјалне заштите. У претходном периоду оквир активности релевантан за социјалну заштиту био је обухваћен нормативним и правним документима, као и Планом развоја општине Жагубица 2021-2031 као општим планским документом али и Стратегијом развоја социјалне заштите Општине Жагубица 2023-2028 као секторским планским документом. Иако је општина Жагубица опредељена за унапређење квалитета живота њених грађана и грађанки и предузима низ мера подршке усмерених према породицама и лицима у стању социјалне потребе услуге социјалне заштите у заједници и даље су недовољно развијене и није успостављена њихова стабилност и континуитет.

Правни основ за доношење Програма унапређења социјалне заштите општине Жагубица за период од 2026. до 2028. године налази се у одредби члана 38. став 3. ЗПС ("Службени гласник РС", број 30/2018), којим је прописано да документ јавних политика јединица локалне самоуправе усваја скупштина јединице локалне самоуправе, осим ако је другачије прописано посебним законом, док ЗСЗ ("Службени гласник РС", број 24/2011 и 117/2022) у свом члану 20 предвиђа да Програм унапређења социјалне заштите у јединици локалне самоуправе утврђује надлежни орган јединице локалне самоуправе те да он обухвата мере и активности за подстицај и развој постојећих и нових услуга социјалне заштите.

Програм унапређења социјалне заштите општине Жагубица ће дати допринос свеобухватнијем и ефикаснијем управљању у области друштвеног развоја и унапређењу мера и услуга социјалне заштите на локалном нивоу. Овај документ даје смернице за оснаживање социо-економске сигурности материјално најугроженијих породица и

појединаца, промовисање и успостављање услуга социјалне заштите као и подизање ефикасности управљања потребним ресурсима у општини. Програм унапређења социјалне заштите општине Жагубица је и документ који представља основ за алокацију средстава намењених за заштиту најугроженијих грађана и грађанки у општини. Акциони план је саставни део овог Програма путем ког ће се управљати динамиком спровођења мера које доприносе остваривању посебних циљева Програма.

Имајући у виду напред наведено скупштина општине Жагубица је 11. јула 2025. године донела Одлуку о приступању изради Програма за унапређење социјалне заштите у општини Жагубица и у том циљу именовала Радну групу за израду Програма састављену од представника свих релевантних локалних институција и организација. У току израде документа процес је био усмерен на јачање транспарентности и консултација са свим заинтересованим странама и циљним групама. На самом почетку процеса јавност је обавештена да је отпочео процес израде Програма, а заинтересовани грађани и грађанке су позвани да се укључе у процес консултација. Уз реализацију корака потребних за дефинисање ове јавне политике истовремено се радило на размени и јачању знања, вештина и искустава појединаца организација и институција. Израду овог документа је подржала Стална конференција градова и општина у оквиру трогодишњег пројекта „Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу“, који финансира Европска унија у оквиру програма ИПА 2020. У изради Програма унапређења социјалне заштите општине Жагубица за период од 2026. до 2028. године, Радна група се руководила Уредбом о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика ("Службени гласник РС", број 8 /019.) и сачињавали су је поред заменика председника општине, шефа кабинета председника општине, начелника Општинске управе и представници два одељења, Одељења за финансије и буџет и Одељења за привреду и економски развој, као и представници Центра за социјални рад, Дома здравља, Националне службе за запошљавање, предшколске установе, основних и средњих школа у Жагубици и представника цивилног сектора.

Изради Програма унапређења социјалне заштите општине Жагубица претходила је детаљна Анализа стања и дате су препоруке за спровођење пакета подршке за унапређење социјалне заштите. Непосредно након тога спроведено је и мапирање потреба корисника права и услуга социјалне заштите и процена капацитета ресурса пружаоца услуга на територији општине. Радна група је одржала 3 радионице на којима су детаљно разматране све околности везане за израду Програма, формулисани су циљеви, мере и активности и израђена је анализа финансијских капацитета за имплементацију Програма. Након израде нацрта Програма унапређења спроведена је и јавна расправа око кој су детаљи наведени у *Прилогу 5*.

2. Плански документи и правни оквир у области социјалне заштите

Програм унапређења социјалне заштите на нивоу локалне самоуправе садржински је повезан са планским документима и прописима важећим на републичком и локалном нивоу. У члану 3 ЗСЗ дефинисани су следећи циљеви социјалне заштите: 1) достићи, односно одржавати минималну материјалну сигурност и независност појединца и породице у задовољавању животних потреба; 2) обезбедити доступност услуга и остваривање права у социјалној заштити; 3) створити једнаке могућности за самостални живот и подстицати на социјалну укљученост; 4) очувати и унапредити породичне односе, као и унапредити породичну, родну и међугенерациску солидарност; 5) предупредити злостављање, занемаривање или експлоатацију, односно отклонити њихове последице. У оквиру истог члана се наводи да се циљеви социјалне заштите остварују пружањем услуга социјалне заштите и другим активностима које предупредују, умањују или отклањају зависност појединаца и породица од социјалних служби.

За процес планирања и управљања јавном политиком у области социјалне заштите у обзир треба узети одреднице дефинисане у следећим законима:

- Закон о планском систему Републике Србије;
- Закон о локалној самоуправи;
- Закон о социјалној заштити;
- Закон о финансијској подршци породици са децом;
- Породични закон;
- Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица;
- Закон о равноправности полова;
- Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом;
- Закон о спречавању насиља у породици и др

Почетком 2022. године усвојена је *Стратегије деинституционализације и развоја услуга социјалне заштите у заједници за период 2021-2026. године*. Овом стратегијом се унапређује стратешки оквир у овој области, стварају се услови за трансформацију установа за смештај, јачају се капацитети институција и организација које пружају услуге у заједници за особе са интелектуалним и менталним тешкоћама у комуникацији. Такође, побољшава се координација кључних актера и подиже ниво свести грађана и доносилаца одлука о интеграцији особа са менталним и интелектуалним тешкоћама у заједници.

Општи циљ *Стратегије превенције и заштите од дискриминације за период од 2022. до 2030.*, као још једног документа јавне политике на националном нивоу, је: изједначене могућности за припаднике група које су у ризику од дискриминације да на равноправној основи са другима уживају сва људска права и слободе, као и унапређена ефикасност система превенције и заштите од дискриминације у свим областима и на свим нивоима. Мера која се односи на унапређење социјалне инклузије веома је широка и свеобухватна и подразумева неколико сетова активности усмерених на све области друштвеног живота,

укључујући систем образовања, систем социјалне и здравствене заштите, културу, спорт, информисање, безбедност и слично.

Приликом процеса планирања у обзир је узет и релевантан међународни правни оквир. Србија је потписник *Агенде за одрживи развој до 2030. године* која садржи 17 циљева и 169 потциљева и 228 глобалних индикатора одрживог развоја. Ови циљеви и потциљеви су интегрисани, међусобно нераздвојиви и равномерно обухватају три димензије одрживог развоја: економску, друштвену и еколошку. Принцип да „нико не буде изостављен“ је темељ Агенде 2030 и значи да ниједан циљ не треба да се остварује уколико се не остварује за све грађане и грађанке.

Посебне изазове у процесу планирања Програма унапређења социјалне заштите општине Жагубица представља недостатак важећег националног стратешког документа у области социјалне заштите који у тренутку израде овог документа постоји и даље само у форми нацрта.

Током 2021. године у општини је израђен и усвојен општи плански документ у виду *Плана развоја општине Жагубица 2021-2031*. План развоја је главни израз стратешких опредељења општине који има сврху да послужи за израду свих осталих планова и програма у појединим секторима и областима у периоду свог важења па је у том смислу био од велике важности приликом формулисања циљева, мера и активности овог Програма.

Општина Жагубица има усвојене следеће нормативне акте на локалном нивоу у области социјалне заштите:

- Одлука о правима и услугама у социјалној заштити у општини Жагубица
- Правилник о пружању услуге помоћ у кући
- Одлука о утврђивању критеријума за учешће у цени услуге социјалне заштите помоћ у кући
- Одлука о утврђивању економске цене услуге помоћ у кући

3. Опис постојећег стања са анализом проблема и жељених промена

3.1. Кључни налази *ex-post* анализе претходног планског документа у области социјалне заштите

У погледу стратешких докумената који се односе на област социјалне заштите општина Жагубица има, поред општег планског документа у виду *Плана развоја општине Жагубица 2021-2031*, и посебан документ - *Стратегију развоја социјалне заштите Општине Жагубица 2023-2028*, који регулише област социјалне заштите.

Скупштина општине Жагубица је на седници 01. октобра 2021. године усвојила **План развоја општине Жагубица 2021-2031**. Усвајању је претходио широк консултативни процес са заинтересованим странама, уз формирање Координационог тима и 7 радних група са задатком да прикупе податке, израде анализу стања и сачине предлоге докумената по областима.

План развоја предвиђа 4 приоритета развоја а у оквиру сваког од њих опште и посебне циљеве. Приоритети развоја су: 1. Економски развој, 2. Инфраструктурно планирање и опремање општине, 3. Подизање квалитета живота становништва и 4. Заштита животне средине и одрживо управљање природним ресурсима. У оквиру трећег приоритета као општи циљ је предвиђено: *Јачање локалних капацитета и унапређење услова за ефикаснију инклузију и пружање услуга у области социјалне заштите* док су у оквиру овог општег циља предвиђени следећи посебни циљеви:

- Проширење и побољшање квалитета услуге - Помоћ у кући за одрасла и стара лица, за ОСИ и децу са сметњама у развоју
- Подршка и унапређење услуга социјалног становања и активне инклузије за најугроженије категорије становништва
- Стварање услова за проширење услуга за особе са инвалидитетом
- Стварање услова за социјално укључивање најугроженијих категорија становништва (Роми, особе са инвалидитетом, особе у стању социјалне потребе...)
- Квалитетно регионално повезивање у циљу побољшања квалитета услуга у области социјалне заштите
- Израда социјалне карте општине Жагубица

Како је удео расхода за социјалну заштиту у буџету општине доста стабилан последњих година те како би се средства која се опредељују учинила још ефикаснијим, односно, да би се унапредио квалитет и повећала доступност услуга социјалне заштите у оквиру овог општег циља предвиђене су следеће мере:

- Пружање услуге Помоћ у кући за одрасла, стара лица, ОСИ и децу са сметњама у развоју
- Пружање услуге социјалног становања
- Оснивање саветовалишта за децу, младе и породицу
- Оснивање међуопштинског прихватилишта за одрасле и старије
- Израда социјалне карте општине Жагубица

Из свих наведених мера јасна је стратешка намера општине да постојеће услуге унапреди и уведе нове које у тренутку израде Плана развоја нису пружане у општини.

План развоја у свом завршном делу предвиђа да ће општина успоставити одговарајући институционални оквир који подразумева праћење спровођења, извештавање и вредновање постигнутих учинака, са Координационим тимом, именованим од стране Општинског већа, као главним актером, који је одговоран за интеграцију планског документа и локалних програма и акционих планова, првенствено у смислу директне повезаности програма и акционих планова са изградом и актима општинског буџета. Када је у питању сама имплементација Плана развоја предвиђено је формирање Савета за

локални одрживи развој, Координационе група за имплементацију Плана, Радних група за сваку приоритетну област као и Пројектних тимова који се формирају са задатком имплементације појединачних стратешких пројеката.

Поред Плана развоја општине Жагубица 2021-2031 као општег планског документа Скупштина општине је 13. јуна 2023. усвојила и **Стратегију развоја социјалне заштите Општине Жагубица 2023-2028** као секторски плански документ. Његова сврха је да се дефинишу главне смернице како би се ова област на локалу развијала у правцу интегративне социјалне заштите која укључује све актере. Рад на документу обухватио је темељне анализе релевантних стратешких, планских и законских оквира који се односе на социјалну и дечју заштиту, на локалном, националном и европском нивоу. У сврху израде Стратегије формиран је Координациони тим који је укључио све релевантне локалне заинтересоване стране.

У оквиру Стратегије развоја социјалне заштите општине Жагубица дефинисани су следећи општи и специфични циљеви:

Општи циљ: *Континуирано обезбеђивати остваривање права грађана и грађанки на социјалне услуге и садржаје, ангажовањем свих социјалних актера из заједнице и шире уз успостављање регионалних и интерсекторских партнерстава, и тиме допринети свеобухватном развоју читаве заједнице.* Општи циљ Стратегије дефинисан је на начин да допринесе остваривању визије општине Жагубица као заједнице срећних, здравих, задовољних и друштвено укључених грађана а ослањајући се на основне постулате у предметној области које је неопходно применити како би се достигао жељени ниво постигнућа и остварили постављени специфични циљеви, који су следећи:

- Специфични циљ 1: *Обезбедити усклађеност локалног регулаторног оквира са националним стратешким оквиром и реформом социјалне заштите*
- Специфични циљ 2: *Развијати постојеће и уводити нове услуге социјалне заштите*
- Специфични циљ 3: *Учинити доступним услуге и службе на локалу свим грађанима и грађанкама*
- Специфични циљ 4: *Сензитивизација шире заједнице зарад остварења активне социјалне инклузије*
- Специфични циљ 5: *Иницирати и развијати међусекторску и међуопштинску сарадњу у циљу побољшања квалитета услуга у области социјалне заштите*

Надовезујући се на општи циљ који је дефинисао успостављање регионалних и интерсекторских партнерстава, последњи специфични циљ заокружује целину стратешког усмерења овог документа кроз оквир активности умрежавања, успостављања сарадње и заједничког деловања институција и организација сличне провенијенције на локалу као и успостављања међуопштинских партнерстава са циљем унапређења сектора социјалне заштите. На крају, у оквиру сваког од 5 специфичних циљева предвиђене су појединачне мере за имплементацију Стратегије.

У завршном делу Стратегије дат је опис институционалног оквира за праћење спровођења Стратегије, вредновање учинка и извештавање о спроведеним мерама, постигнутим циљевима и учинцима јавних политика које се утврђују или разрађују Стратегијом.

Одговорност за координацију и надзор над реализацијом свих активности из Стратегије има превасходно Општина Жагубица док одговорност за спровођење појединачних циљева и мера имају све институције, органи и организације које имају надлежност за спровођење појединачних мера дефинисаних Стратегијом. Основни механизми система за праћење спровођења Стратегије чине постојећи механизми за извештавање и евалуацију који функционишу унутар система општинске управе. Предвиђено је да ће информације о примени Стратегије припремати стручне службе надлежне за питања социјалне заштите у општинским институцијама, органима и организацијама, а оцењиваће их Општинско веће и Скупштина општине Жагубица. Општинско веће ће, по потреби, иницирати спровођење анализа утицаја политика и мера усвојених у оквиру Стратегије, како би се оценила релевантност, ефикасност, ефективност и одрживост јавне политике у области социјалне заштите.

3.2. Општи подаци о општини Жагубица

Општина Жагубица се налази у Браничевском округу у централној Србији и протеже се на површини од приближно 760 км², припадајући углавном географском подручју Хомоља. Укупан број насељених места на територији општине је 18: Близнак, Брезница, Вуковац, Жагубица (општински центар), Изварица, Јошаница, Крепољин, Крупаја, Лазница, Липе, Медвеђица, Милановац, Милатовац, Осаница, Рибаре, Селиште, Сиге и Суви До. Просечна густина насељености износи само 12,78 становника на један квадратни километар, што Жагубицу сврстава у ред најређе насељених општина у Србији.

Положај општине Жагубица у Браничевском округу

Према последњем одржаном попису становништва из 2022. године, Општина Жагубица има 9.712 становника. Поређењем са пописом из 2011. године (12.737 становника), забележен је драстичан пад броја становника од преко 23,75%. Ова континуирана тенденција депопулације траје већ деценијама.

Од укупног броја становника 4.741 је мушкараца и 4.971 је жена. Велика већина становништва живи у руралним подручјима – 87% становништва општине живи у осталим насељима, док само 13% живи у Жагубици као урбаном центру. Такође, просечна величина домаћинства у Жагубици износи 2,57 члана, што је ниже од републичког просека и одражава висок удео самачких и двочланих старачких домаћинстава.

Просечна старост становништва на територији општине је 50,01 година, што је знатно више од републичког просека (43,85 година) и јасно указује на дубоки процес демографског старења. Највећа просечна старост је забележена у насељима попут Липа (66,50 година). Упоредјујући податке из претходних пописа може се рећи да је у Жагубици број становника у константном паду последњих 40 година, Оваква тенденција није тешко објашњива: млађе становништво напустило је села, па и саму Жагубицу. У последње време због затварања предузећа средња генерација почиње да се враћа у села порекла. Они млади који су остали, услед економских тешкоћа које су задесиле општину у скорој прошлости (незапосленост, односно ниска примања, немогућност економске и стамбене независности младих), нису се одлучивали за чување више од једног до два детета, а ретке су породице са троје или четворо деце. Природни прираштај је дугорочно негативан и представља један од највећих демографских проблема општине. Стопа природног прираштаја за општину Жагубица константно је међу најнижим у Србији, често се крећући у распону од -18 до -20 промила, што значи да се годишње бележи готово двоструко више умрлих него рођених.

Број становника према старости и полу (попис 2022. - извор Републички завод за статистику):

Наведене цифре јасно указују на то да је проблем старих веома изражен у овој општини. Многи старачки парови или самци живе у селима у неадекватним условима и неадекватно збринуте (у нехигијенским условима, без редовних obroka, са отежаним приступом социјалној и здравственој заштити и сл.) пошто њихова деца, која су се преселила у град, нису у могућности да их збрину (или због неадекватног стамбеног простора, јер и они живе у проширеним породицама, или због лоших материјалних услова), а они сами не желе да буду смештени у дом за остарела лица.

Национални састав општине карактерише присуство Срба (77,09%) и значајног удела Влаха (15,49%), што одражава мултиетнички карактер овог дела источне Србије. У погледу образовне структуре, велики проценат становништва има само основно образовање или непотпуну основну школу (око 40-45%), док је удео становништва са вишим и високим образовањем значајно мањи од републичког просека. Ово указује на ограничени људски капитал и додатни изазов за економски развој и запошљавање.

У општини Жагубица током 2024. године укупан број запослених износио је 2.343 особа и у односу на 2023. годину мањи је за 2 особе док је у односу на 2022. годину већи за 40 особа. Овај тренд благог раста запослености у посматраном периоду прати тренд на републичком и регионалном нивоу.

Укупан број пензионера на крају 2024. године у општини Жагубица износио је укупно 2.648, и то из свих категорија (старосни, инвалидски и породични).

Према степену развијености општина Жагубица спада у IV групу развијености (испод 60% републичког просека) јединица локалне самоуправе, па је износ субвенција доступан за инвеститоре који желе да покрену своју делатност на подручју жагубичке општине највећи.

3.3. Корисници и обезбеђивање права на социјалну заштиту у општини Жагубица

3.3.1. Структура корисника социјалне заштите у општини Жагубица

У општини Жагубица Центар за социјални рад је доминантна установа из система социјалне заштите која има улогу да пружа помоћ и подршку (правну, социјалну, материјалну, психолошко-саветодавну, медијацијску и педагошко-саветодавну) породицама и појединцима у превазилажењу и решавању различитих проблема. Центар за социјални рад сваке године израђује свој редовни годишњи извештај и подаци у наставку показују стање и трендове за последње три године (2022, 2023. и 2024. годину).

Посматрајући податке за 2022. годину као прву годину од које се анализирају подаци укупан број корисника на евиденцији Центра за социјални рад те године је био 589 корисника. У укупном броју корисника доминантно је учешће корисника из категорије одраслих (217) и старијих (178) док је деце (163) и младих (31) било знатно мање. Разврставање по полној структури указује да је нешто већи број корисника жена (301) него мушкараца (288) док су према пријављеном пребивалишту сви корисници из руралних подручја.

Током 2023. године број корисника на евиденцији Центра за социјални рад је био 620 корисника. Од свих корисника доминантно је учешће оних из категорије одраслих (281) и старих (167) док је деце (150) и младих (22) било мање. Разврставање по полној структури указује да је нешто већи број корисника жена (322) него мушкараца (298) док су према пријављеном пребивалишту сви корисници из руралних подручја.

Укупан број корисника на евиденцији током 2024. године је био 559 корисника. У укупном броју корисника доминантно је учешће корисника из категорије одраслих (223) и старих (173) док је деце (140) и младих (23) било мање. Разврставање по полној структури указује да је нешто већи број корисника жена (318) него мушкараца (241) док су према пријављеном пребивалишту сви корисници из руралних подручја.

Посматрајући податке за последње 3 године може се закључити да је изражен тренд благог смањења укупног броја корисника током тог периода уз задржавање сличног односа у броју корисника међу различитим категоријама.

Разлози за чињеницу да је категорија одраслих лица на третману Центра најбројнија лежи у чињеници да је највећи број лица ушао у систем социјалне заштите по основу незапослености и материјалне необезбеђености док су остала лица ушла у систем по основу потреба из домена породично правне заштите али су истовремено и корисници материјалних давања.

Када су у питању деца (0-17) као корисници кроз све три посматране године уочљиво је да су претежно у питању деца из породица које су корисници НСП или других видова материјалних давања. Деца чији се родитељи споре око начина вршења родитељског права су следећа категорија корисника по бројности током три године док су деца под старатељством следећа категорија по бројности. Као четврта по реду је категорија деце ОСИ. Подаци јасно указују да је убедљиво највећи број деце корисника током читавог посматраног периода из оних породица које су материјално угрожене и које због тога примају различите облике материјалне помоћи.

Подаци који се односе на категорију пунолетних корисника Центра за социјални рад (млади, одрасли и стари), осим генералног тренда смањења корисника на евиденцији корисника неке од мера социјалне заштите, су по структури такви да је, као и када су деца у питању, доминантан број материјално угрожених корисника током све три године (2022: 92; 2023: 114 и 2024: 115 корисника). Особе са инвалидитетом су друга категорија пунолетних корисника по бројности па их је 2022. године било 128, током 2023. је било 136 и у 2024. је било 113 корисника. Особе које имају потребе за смештајем (домски или породични смештај) су трећа по бројности категорија корисника, 2022. године их је било 41, током 2023. је било 42 и у 2024. је било 47 корисника.

У извештају ЦСР као најосетљивија група корисника су препознати стари, поготово у старачким и самачким сеоским домаћинствима што је директна последица изразито неповољне старосне структуре становништва где је просечна старост становништва на територији општине 50,01 година што је више од републичког просека који износи 43,85 година. Значајни проблеми са којима се сусреће старија популација су мала месечна примања или недостатак било каквих примања, повећани трошкови живота, високи морбидитети кардиоваскуларних и малигних обољења и с њима повезани морталитети, као и висока учесталост сензорних и физичких инвалидитета, те неуролошких и менталних поремећаја. Посебно угрожена категорија становништва јесу старија лица која не примају пензију, немају друге изворе прихода и која немају сроднике који би се бринули о њима.

Детаљни табеларни прегледи корисника дати су у *Прилогу 1* у складу са евиденцијама ЦСР (укупан број корисника разврстан према старости и полу; број деце према корисничким групама/поступцима и узрасту; број пунолетних корисника према корисничким групама и старости; корисници права на мере материјалне подршке и услуга СЗ, са одговарајућим разврставањима).

3.3.2. Финансирање социјалне заштите у општини Жагубица

Законом о буџетском систему¹ прописан је програмски модел буџета, као ефикасан механизам управљања јавним финансијама, у којем се финансирање социјалне заштите налази у оквиру Програма 11 – Социјална и дечија заштита и његова је сврха обезбеђивање свеобухватне социјалне заштите и помоћи најугроженијем становништву локалне самоуправе. Издвајања за социјалну заштиту у буџету општине Жагубица, евидентирана су у посебном делу буџета у разделу Општинске управе (раздео 5) у оквиру Програма 11, у складу са прописаним системом јединствене буџетске класификације према Правилнику о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем².

Како би се сагледали сви битни аспекти када је у питању финансирање социјалне заштите у општини Жагубица анализирани су подаци из одлука о буџету и одлука о завршном рачуну буџета за 2022, 2023. и 2024. годину а такође и годишњи извештаји о учинку програма, програмских активности и пројеката, уговори о наменским трансферима у социјалној заштити и извештаји о утрошку наменских средстава за наведене године.

Анализом наведених докумената, преглед укупних средстава утрошених за Програм 11 – Социјална и дечија заштита, као и средстава утрошених за пружање услуга социјалне заштите, могу се видети у наредној табели:

ТАБЕЛА 1: Укупна вредност средстава за социјалну заштиту у буџету Општине (у 000)				
Опис	2022	2023	2024	Просек
Укупно извршење буџета општине Жагубица	524,721	632,630	630,565	
<i>Тренд</i>		<i>120,6</i>	<i>99,7</i>	<i>110,1</i>
Укупан износ средстава утрошених за Програм 11	33,980	34,080	34,149	
<i>Тренд</i>		<i>100,3</i>	<i>100,2</i>	<i>100,2</i>
Укупан износ средстава утрошених за услуге СЗ*	4,140	4,200	5,196	
Програм 11 / Укупан буџет	6,5%	5,4%	5,4%	5,8%
Услуге СЗ / Укупан буџет	0.8%	0.7%	0.8%	0,8%

¹ „Сл. гласник РС“, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 - ispr., 108/2013, 142/2014, 68/2015 – др. закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020, 118/2021, 138/2022, 118/2021 - др. закон и 92/2023)

² „Сл. гласник РС“, бр. 16/2016, 49/2016, 107/2016, 46/2017, 114/2017, 20/2018, 36/2018, 93/2018, 104/2018, 14/2019, 33/2019, 68/2019, 84/2019, 151/2020, 19/2021, 66/2021, 130/2021, 144/2022, 26/2023, 83/2023 и 118/2023

Извор: Одлуке о буџету и одлуке о завршном рачуну буџета општине Жагубица

*Под редним бројем 4. обухваћене су само услуге социјалне заштите у Програму 11 (услуга „Помоћ у кући за стара лица“)

Укупани расходи буџета општине Жагубица реализовани су у износу од 525 милиона динара у 2022. години до 630 милиона у 2024. години, што представља раст од 20,2%, односно просечно повећање од око 10% у посматраном трогодишњем периоду. Буџет је конзервативно планиран тако да проценат извршења у просеку износи 97,1%, осим у 2024. години, када су расходи извршени и износу већем за 8,7% у односу на планирани буџет (табела у Прилогу 2).

Висина расхода за социјалну заштиту није пратила кретање укупних расхода буџета општине Жагубица. Док су укупни расходи буџета у посматраном периоду повећани за око 20%, расходи за социјалну заштиту су у номиналном износу константни, односно у све три године су на скоро истом нивоу од око 34 милиона динара, што представља минимални раст од 0,2%. С обзиром на чињеницу да кретање расхода за социјалну заштиту не прати кретање укупних расхода, удео ових издатака у укупном буџету је опао, са 6,5% у 2022. години на 5,4% у 2024. години, у просеку 5,8%, што је око просечних вредности у поређењу са другим ЈЛС.

У наставку су детаљније анализирани структура и тенденције у вези са расходима који се односе на финансирање социјалне заштите.

Услуге социјалне заштите. Општина Жагубица финансира услугу социјалне заштите: „помоћ у кући за стара лица“ коју пружа лиценцирани пружалац Асоцијација за развој општине Жагубица. Утрошена средства за ову услугу бележе тренд раста. Наиме, издвајање за услугу „помоћ у кући“ је стабилно и креће се у номиналном износу од 4,1 милиона динара у 2022. години до 5,2 у 2024. години, када је највише средстава издвојено за ову услугу, што представља раст од 25,5%. У прве две године, за услугу „помоћ у кући“ је утрошен скоро исти износ и њено просечно учешће у укупним издвајањима за социјалну заштиту, односно у укупном Програму 11 износи око 13,2%, док је учешће у укупним расходима буџета 0,8%, у посматраном трогодишњем периоду.

Услуга „помоћ у кући за стара лица“ се доминантно финансира из буџета Општине, у просеку са 64,7%, док се са око 35,3% финансира из наменских трансфера са републичког нивоа (Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања). Општина Жагубица спада у 4. групу развијености у складу са Уредбом о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе, и у складу са Уредбом о наменским трансферима у социјалној заштити корисник је права на наменске трансфере у социјалној заштити. У наставку се налази табела која приказује удео наменских трансфера за последње 3 године у укупним трошковима услуге Помоћ у кући. Сваке године у редовном року за извештавање општина је слала Извештај о реализацији наменских трансфера и до сада није имала проблематичних ситуација, средства су сваке године потрошена у целости на планирани начин.

ТАБЕЛА 2: Средства за услуге социјалне заштите према изворима финансирања (у дин.)

Услуга	2022	2023	2024
„Помоћ у кући за стара лица“	4,140,000	4,200,000	5,196,140
Средства из локалног буџета	2,697,208	2,478,849	3,638,838
Наменски трансфер	1,442,792	1,721,151	1,557,302
Укупан износ средстава утрошених за услуге социјалне заштите	4,140,000	4,200,000	5,196,140
Тренд		101,4	123,7
Удео средстава из буџета Општине у укупним трошковима услуге ПуК (%)	65.15%	59.02%	64.73%
Удео наменских трансфера у укупним трошковима услуге ПуК (%)	34.85	40.98%	29.97%

Извор: Одлуке о буџету и одлуке о завршном рачуну буџета општине Жагубица

Из табеле се може видети тренд благог повећања наменских трансфера за услуге социјалне заштите у 2023. у односу на 2022. годину, као и тренд опадања учешћа наменских трансфера у финансирању услуге помоћи у кући – од 34,85% у 2022. години на 29,97% у 2024. години, што указује да општина Жагубица користи наменске трансфере у складу са сврхом због које су и уведени – да подрже успостављање нових, односно унапређење постојећих услуга и постепено преузму финансирање услуга из других извора, а пре свега локалних буџета. Утрошак наменских средстава у посматраном периоду је био потпун што указује да Општина располаже капацитетима за апсорпцију обезбеђених средстава, без обзира на извор (наменски трансфери и буџет општине).

Мере материјалне подршке – У структури Програма 11 – Социјална и дечија заштита, ови расходи у просеку учествују са 5,3% и односе се на материјалну подршку корисницима у области социјалне заштите која је утврђена Законом о социјалној заштити и Одлуком о правима и услугама у социјалној заштити општине Жагубица, односно за исплату једнократне новчане помоћи лицима која се нађу у стању социјалне потребе ради задовољења основних животних потреба. Једнократне новчане помоћи исплаћују се корисницима преко међуопштинског Центра за социјални рад општина Петровац на Млави и Жагубица, односно преко Одељења у Жагубици и односе се у највећем делу за набавку основних животних намирница за најугроженије кориснике, за куповину лекова, огрева, за трошкове превоза до болница и лечења, средства за сахрањивање корисника социјалне заштите. Издвајања за мере материјалне подршке прате кретање укупних расхода буџета, тако да је њихов просечан раст око 10% у посматраном периоду. У 2022. години издвојено је 1,6 а у 2024. години 1,8 милиона динара што представља повећање за 20,9%.

Финансирање Центра за социјални рад општина Петровац на Млави и Жагубица, Одељења у Жагубици – Средства која Општина трансферише Центру за социјални рад намењена су за финансирање трошкова који се односе на редовно пословање Одељења ЦСР у Жагубици, као и за финансирање бруто зарада и осталих права из радног односа за једнозапосленог који ради на пословима повереним од стране општине Жагубица. У 2022. години за ове намене је издвојено 1,9 милиона динара што је представљало 5,8% укупних средстава која се издвајају за Програм 11 – Социјална и

дечија заштита, док је у 2024. години издвојено око 20% више, односно 2,3 милиона динара из локалног буџета.

Подршка реализацији програма Црвеног крста евидентирана је у буџету Општине Жагубица као програмска активност под шифром 0902-0018. Општина финансира део активности које спроводи Црвени крст у складу са својим финансијским планом и годишњим програмом рада усвојеним од стране Скупштине општине у виду прикупљања и расподеле помоћи угроженом становништву. Издвајања за ове намене имају тренд раста, у 2022. години за ове намене је издвојено око 4 милиона динара што је представљало 11,9% укупних средстава утрошених за социјалну заштиту, док су у 2024. години ова издвајања повећана на 6 милиона динара што чини 17,6% расхода за социјалну заштиту, односно 1% укупних расхода буџета. То указује да ови расходи имају тренд повећања од 48% у 2024. у односу на 2022. годину.

Остала издвајања у оквиру Програма 11 – Социјална заштита у буџету општине Жагубица односе се на следеће: смештај деце у Дом за ученике, финансирање ученичких и студентских стипендија, подршку рађању и родитељству, односно средства за једнократну помоћ породиљама за свако новорођено дете као и помоћ незапосленим мајкама у трајању од 9 месеци.

Детаљни финансијски табеларни прегледи дати су у *Прилогу 2* у складу са, на почетку овог одељка, набројаним изворима (тренд номиналног и процентуалног издвајања за социјалну и дечју заштиту у буџету општине Жагубица; укупна вредност средстава за услуге СЗ; Средства за услуге СЗ по услугама и изворима финансирања).

3.3.3. Услуге социјалне заштите у општини Жагубица

Општина Жагубица је у претходним годинама уређивала врсте, услове и начин обезбеђивања права на материјалну подршку и услуге социјалне заштите путем Одлуке о правима и услугама у социјалној заштити³. По тој Одлуци у општини се обезбеђују следеће услуге социјалне заштите:

- Помоћ и нега у кући за одрасла и стара лица;
- Помоћ у кући за децу са сметњама у развоју
- Услуга асистенције особама са инвалидитетом
- Дневни боравак за децу и младе са сметњама у развоју
- Предах смештај за децу и младе са сметњама у развоју
- Услуге канцеларије за младе
- Услуге клуба за стара лица
- Саветовалиште за брак и породицу
- Социјално становање у заштићеним условима
- Становање уз подршку за младе који се осамостаљују

³Тренутно важећа Одлука је усвојена 2011. године. У плану је израда у усвајање нове Одлуке током 2026.г

Поред Одлуке о правима и услугама у социјалној заштити општина Жагубица има усвојене и следеће нормативне документе⁴:

- Правилник о пружању услуге помоћ у кући
- Одлука о утврђивању критеријума за учешће у цени услуге социјалне заштите помоћ у кући
- Одлука о утврђивању економске цене услуге помоћ у кући

Општина Жагубица последњих година финансира услугу Помоћ у кући, услуга се наручује путем јавне набавке обзиром да Жагубица као мала општина није установила посебну установу за пружање услуга те да локални ЦСР нема формирану посебну организациону јединицу која би била задужена за пружање услуга. Набавке се спроводе на основу члана 27. став 1. тачка 3) Закона о јавним набавкама, поштујући општински *Правилник о ближем уређењу спровођења поступака набавки на које се Закон о јавним набавкама не примењује* На почетку 2025. године, као и свих претходних година, у општини је спроведена набавка за услугу Помоћ у кући, као пружалац је изабрано удружење „Асоцијација за развој општине Жагубица“ које има седиште у Жагубици, а које је и претходних година било бирано на јавним набавкама као најповољнији понуђач.

Током 2025. године у општини Жагубица је спроведено мапирање потреба корисника права и услуга социјалне заштите и процене капацитета ресурса пружаоца услуга и на основу закључака из Извештаја о мапирању могуће је установити главне проблеме са којима се становништво општине Жагубица сусреће и које су њихове потребе. Испитивање је обухватило репрезентативан узорак, претежно са ниским степеном образовања и из руралних подручја, а као најрањивије групе доследно су перципирани стари у самачким домаћинствима на селу, деца из сиромашних породица и особе са инвалидитетом/сметњама у развоју. Констатован је висок степен корелације између ове перцепције и најзначајнијих фактора који смањују квалитет живота, а то су: незапосленост, сиромаштво и недовољна доступност/број социјалних и здравствених услуга. Као најхитнија потреба, посебно код корисника, истиче се једнократна новчана помоћ, што јасно указује на изражен проблем текућег сиромаштва. Постојећи систем подршке (услуга "Помоћ у кући") наилази на задовољство код већине корисника, али се инсистира на комбиновању социјалне и здравствене заштите у интегрисане локалне услуге, што је кључно за старију и немоћну популацију. У погледу мера за унапређење квалитета живота, грађани се слажу да је неопходно: Унапредити запошљивост становништва; Повећати број и квалитет социјалних услуга за све категорије; Повећати материјална давања за сиромашне. Корисници изричито захтевају да локална самоуправа повећа целокупна издвајања за социјалну заштиту и развија постојеће услуге како би биле доступније и квалитетније за све грађане. Визија општине Жагубица за наредних 10 година фокусирана је на постизање социјалне једнакости и економске сигурности за све. Испитаници сматрају да се ова визија може остварити првенствено улагањем у економски

⁴Нормативни оквир који регулише услуге усвојен је 2014. године. У плану је израда и усвајање нових Одлука током 2026.г

развој и отварање нових радних места, праћеним улагањем у здравство, образовање и социјалну заштиту.

У општини Жагубица најрањивије групације становништва су стари у самачким домаћинствима на селу, деца из сиромашних породица и особе са инвалидитетом/сметњама у развоју. За корисничку групу деце и младих са хроничним болестима и инвалидитетом постоји потреба за увођењем услуге Помоћ у кући. Старе особе које живе у руралним подручјима су до сада биле обухваћене услугом Помоћ у кући у недовољном броју иако је њихова потреба за услугом, због отежаног приступа свим системима подршке, можда и већа него за старе које живе у урбаном подручју општине. Како су као једна од најрањивија групација становништва препозната деца и млади са хроничним болестима и инвалидитетом потребно је успоставити услугу Помоћ у кући за ту категорију а у даљој перспективи радити на стварању предуслова да се успостави услуга дневни боравак за децу са инвалидитетом. У циљу побољшања квалитета живота старије популације потребно је проширити обухват постојеће услуге Помоћ у кући и на додатна рурална подручја и радити на интегрисању услуга социјалне заштите са здравственим сектором. Последњих година локални стејкхолдери из сектора социјалне заштите и школства заједно са локалном самоуправом као и цивилним сектором су постигли завидне резултате, обзиром на сва ограничења са којима се сусрећу, у унапређењу квалитета живота становништва. Простора за унапређење има поготово када је у питању већа активација здравственог сектора како би се превазишао отежани приступ њиховим услугама од стране корисника у руралним подручјима. Потребно је размотрити могућности увођења услуге Дневни боравак која би била намењена деци и младима са телесним инвалидитетом, односно интелектуалним тешкоћама, Имајући у виду да је ова услуга скупа обзиром на стандарде које је потребно испунити (простор, стручни радници, исхрана) најцелисходније је покушати да се уз сарадњу више оближњих ЈЛС ради на стварању предуслова да се ова услуга у будућности покрене као међуопштинска услуга.

Табеларни преглед главних информација о услугама социјалне заштите дат је у *Прилогу 3*.

3.3.4. Материјална подршка

Када су у питању права у социјалној заштити, која представљају различите облике материјалне подршке у циљу обезбеђивања егзистенцијалног минимума и подршке социјалној интеграцији појединца и породице Општина Жагубица је предвидела следећа права:

- Право на једнократну помоћ
- Право на опрему корисника за смештај у установу или другу породицу
- Право на путне трошкове и исхрану пролазника
- Право на накнаду трошкова сахране
- Право на накнаду трошкова здравствене заштите
- Право на бесплатан оброк.

Поред врста материјалне подршке Одлука о правима и услугама у социјалној заштити предвиђа и критеријуме као и поступак за остваривање права на мере материјалне подршке. Поступак за остваривање права на мере материјалне подршке покреће се на захтев корисника или по службеној дужности а по захтевима за коришћење права на мере материјалне подршке у првом степену решава Центар за социјални рад решењем о признавању права на меру материјалне подршке за коју је поднет захтев.

Када се упореде подаци о броју корисника права на мере материјалне подршке која се финансирају средствима Буџета Републике Србије током периода од 2022. до 2024. године приметан је тренд драстичног смањења броја корисника, где је готово 2/3 корисника мање у 2024. години у односу на 2022. годину. Са друге стране, када је у питању тренд броја корисника права на мере материјалне подршке која се финансирају средствима буџета локалне самоуправе у складу са Одлуком о социјалној заштити пад броја корисника је нешто мањи и износи 33% у посматраном периоду (са 313 у 2022. години на 210 у 2024 години).

Детаљни преглед података о броју корисника права на мера материјалне подршке дати су у Табели 5 у *Прилогу 1*.

3.3.5. Институционални капацитети за обезбеђивање социјалне заштите у општини Жагубица

Као мала општина са малим бројем службеника који су запослени у општинској управи у Жагубици не постоје Правилником о организацији и систематизацији радних места предвиђене посебне организационе јединице тј. службе које би се бавиле искључиво питањима социјалне политике и социјалне заштите. Хоризонтална сарадња различитих организационих јединица у општинској управи у свим аспектима планирања, набављања, праћења и вредновања пружања услуга социјалне заштите функционише кроз непосредну сарадњу Начелника општинске управе са Руководиоцем Одељења за опште, заједничке и скупштинске послове и деловима Одељења за финансије и буџет. И поред тога што је номинално од стране извршног и законодавног дела власти формирано више тела за бављење делимично и услугама социјалне заштите, ипак све активности које се непосредно односе на услуге спроводе запослени службеници општинске управе.

Пословником Скупштине општине Жагубица предвиђено је да се за разматрање појединих питања из надлежности Скупштине, давање мишљења на предлоге прописа и одлука које доноси Скупштина образују стална радна тела те су у том смислу формирана следећа радна тела: Одбор за друштвене делатности; Одбор за социјална питања; Комисија за родну равноправност и Савет за здравље. У оквиру општине формирана је и Интерресорна комисија коју чине представник система здравствене заштите; представник образовно-васпитног система; представник система социјалне заштите и дефектолог одговарајућег профила.

У општини Жагубица Општинско веће има 7 чланова, бира их Скупштина општине на предлог председника. Општинско веће чине председник општине, заменик председника општине као и 5 чланова Општинског већа које бира Скупштина општине, на период од четири године.

Центар за социјални рад општина Петровац на Млави и Жагубица је међуопштински центар за општине Жагубица и Петровац на Млави и главни је носилац и реализатор активности из делокруга социјалне и породично-правне заштите на територији општине. У одељењу у Жагубици ангажовано је 6 радника на неодређено време (од тога је стручних радника са лиценцом 3). Од укупног броја 5 финансира ресорно Министарство и то: руководиоца одељења – економисту, 1 правника, 1 социјалног радника, 1 специјалног педагога и возача – помоћног радника, док за 1 радника на пословима повереним од стране Општине Жагубица, средства се обезбеђују из локалног буџета. Одељење у Жагубици нема комплетан стручан тим (недостаје психолог) већ се тим формира од стручних радника из Петровца на Млави у зависности од њихове расположивости, који су у великој мери оптерећени обавезама и у матичном центру. Такође, на територији општине нема запослених дефектолога, логопеда, психијатара и сличних стручних профила, што отежава планирање услуга за кориснике и значајно осиромашује њихов садржај.

Општина Жагубица је једна од ретких општина у Србији сличне величине по броју становника и степена развијености која има локалног пружаоца услуга социјалне заштите који има важећу лиценцу за пружање услуга Помоћ у кући. Удружење грађана „Асоцијација за развој општине Жагубица“ реализује у континуитету услугу Помоћ у кући за старе током више од 10 последњих година, једно је од удружења које је међу првима у Србији добило лиценцу за пружање услуга социјалне заштите по новом моделу који је почео са применом 2016. године.

Детаљни подаци када је у питању институционални оквир система социјалне заштите у општини Жагубица дати су у *Прилогу 4*.

3.4. Финализација анализе – кључни фактори од значаја за унапређење социјалне заштите у општини Жагубица

У претходним одељцима Програма аналитички је приказана процена постојећег стања са идентификованим главним проблемима, изазовима, потребама, закључцима о могућим правцима деловања и унапређења. При обради података анализирани су заинтересоване стране: кључни партнери у планирању и спровођењу Програма унапређења социјалне заштите као и крајњи корисници услуга социјалне заштите путем спроведеног мапирања потреба корисника права и услуга социјалне заштите на територији општине Жагубица. Подаци су анализирани уз помоћ технике **SWOT анализе** и идентификоване су следеће снаге, слабости, шансе и претње:

СНАГЕ(S)	СЛАБОСТИ (W)
• Висок ниво експертизе и мотивације: Постојање стручног кадра који показује високу посвећеност и мотивацију за рад у сектору социјалне заштите. • Политичка воља и институционална подршка: Изражена спремност локалне самоуправе и ресорних институција да активно унапређују систем социјалне заштите. • Континуитет у пружању услуга: Стабилност у спровођењу кључних услуга, са посебним акцентом на услугу „Помоћ у кући“. • Лиценцирани пружаоци: Постојање локалног удружења са важећом лиценцом за рад(ПУК), што гарантује стандард квалитета. • Уређен нормативни оквир: Сектор је јасно дефинисан кроз општинске одлуке и акте који регулишу права и услуге из ове области. • Партиципација и мапирање: Примена транспарентног приступа у планирању политика на основу прецизно идентификованих потреба угрожених група. • Активне мере популационе политике: Спровођење конкретних локалних мера које подупиру демографску обнову и подршку породици.	• Ограничени финансијски ресурси: Хроничан недостатак средстава који онемогућава ширење спектра услуга и већи обухват потенцијалних корисника. • Неискоришћени екстерни фондови: Недовољно ослањање на алтернативне модалитете финансирања и међународне изворе средстава. • Информациони јаз: Низак степен информисаности грађана о њиховим законским правима и доступним механизмима подршке унутар система. • Дефицит имплементационих механизма: Недостатак адекватних алата и процедура за ефикасно спровођење усвојених јавних политика на локалу. • Слаба међусекторска координација: Недовољна сарадња са здравственим сектором, што успорава развој интегрисаних међусекторских услуга. • Недостатак превентиве: Недовољно развијени програми усмерени на превенцију и саветодавни рад са породицама у кризи. • Проблем одрживости: Висок степен зависности нових услуга од пројектног финансирања, што угрожава њихову дугорочност.
ШАНСЕ (O)	ПРЕТЊЕ (T)
• Експанзија система услуга: Могућност за повећање доступности актуелних и увођење потпуно нових услуга. • Интеграција актера: Јачање мреже сарадње између свих релевантних чинилаца у локалној заједници. • Међуопштинско повезивање: Удруживање са суседним јединицама локалне самоуправе ради заједничког покретања	• Политичка нестабилност: Висока осетљивост и зависност система социјалне заштите од политичких промена на централном новоу. • Неадекватна алокација средстава: Неравномерна и често неправедна расподела новца од стране надлежних министарстава. • Несигурност трансфера: Висок степен непредвидивости у погледу износа и тајминга наменских

регионалних услуга. • Приступ домаћим и ЕУ фондовима: Коришћење екстерних извора финансирања за развој и иновације у локалној социјалној заштити. • Професионализација кадра: Даље унапређење компетенција запослених ради подизања ефикасности постојећих услуга. • Холистички приступ: Примена иновативних и креативних решења која посматрају корисника и његове потребе у целини.	средстава која се преносе са вишег нивоа власти. • Административна сложеност: Потешкоће приликом уговарања заједничких услуга са више различитих локалних самоуправа истовремено. • Препреке на централном нивоу: Недостатак усклађене сарадње између Министарства здравља Министарства надлежног за социјалну заштиту у области финансирања услуга. • Стратешки вакуум: Непостојање ажурираног и јасно дефинисаног националног стратешког оквира који би усмеравао локалне акције.
--	--

ЗАКЉУЧАК:

Разматрајући напред наведене чињенице, као и закључке након спроведеног мапирања и идентификованих потреба угрожених лица, може се констатовати да би приоритети локалних јавних политика у области социјалне заштите у општини Жагубица у предстојећем периоду од 3 године требали да се базирају на јачању локалних капацитета за ефикасније спровођење постојећих услуга, развоју нових модела подршке за најосетљивије групе, нарочито у руралним подручјима, као и на интензивирању међусекторске сарадње и обезбеђивању дугорочне финансијске одрживости система.

- Потребно је додатно унапредити постојећу услугу "Помоћ у кући" кроз повећање обухвата корисника, с обзиром на то да је у Жагубици старачка популација препозната као најосетљивија група. Посебан фокус ставити на старачка и самачка сеоска домаћинства која због демографске структуре остају без породичне подршке.
- Потребно је успостављену услугу Лични пратилац детета намењену деци и младима са телесним инвалидитетом, односно интелектуалним тешкоћама унапредити применом усвојеног правног оквира који је усклађен са позитивноправним прописима.
- Иако постоји изражена мотивација локалне самоуправе за унапређење социјалне заштите, неопходно је радити на превазилажењу проблема одрживости услуга које се успостављају пројектно и планирати већи износ стабилног финансирања из локалног буџета.
- Неопходно је ојачати људске ресурсе унутар локалне самоуправе за активно праћење и учествовање у донаторским програмима, посебно коришћењем фондова ЕУ, како би се смањила зависност од наменских трансфера и нестабилних прихода.

- С обзиром на недовољну информисаност грађана о њиховим правима, потребно је спровести кампање путем локалних канала комуникације. Акценат треба ставити на процедуре за остваривање права на материјалну подршку и услуге, што су кључне потребе локалног становништва.
- Имајући у виду величину општине и економску захтевност појединих стандарда (простор, кадар, исхрана), најцелисходније је кроз међуопштинску сарадњу са суседним локалним самоуправама радити на успостављању заједничких услуга, попут дневних боравака или саветовалишта.
- Потребно је наставити са пружањем подршке развоју цивилног сектора у општини, јачањем њихових капацитета побољшаће се и квалитет услуга које се пружају корисницима.
- Успоставити чвршће механизме сарадње са здравственим сектором ради развијања међусекторских услуга које би објединиле социјалну и здравствену негу, што је од пресудног значаја за стару популацију.

4. Циљеви и мере планског документа за унапређење социјалне заштите и припрема пратећег Акционог плана

На основу обављене анализе стања и положаја грађана у области социјалне заштите, спроведеног мапирања потреба корисника и потенцијалних корисника права и услуга социјалне заштите у општини Жагубица, као и идентификације ресурса пружалаца услуга на локалном нивоу утврђена је логика интервенције и формулисани су општи и посебни циљеви и у оквиру њих мере и активности које ће допринети остварењу тих циљева.

Посебна вредност на којој се заснивао процес израде овог документа је било укључивање реалевантних актера из различитих сектора и ресора, представника јавне управе, организација цивилног сектора као и консултације са циљним групама и подизање капацитета за процес припреме и управљања јавним политикама. Приликом израде документа поштовало се начело реалистичности, те су уважене финансијске и административне могућности и ограничења општине, док ће изазови који настану услед тих ограничења бити превазиђени прерасподелом средстава у складу са стратешким опредељењима формулисаним у овом документу и оснаженом међусекторском сарадњом.

Приликом формулисања циљева и мера узети су у обзир и национални и локални важећи документи јавних политика, пре свега *План развоја општине Жагубица 2021-2031* и *Стратегија развоја социјалне заштите Општине Жагубица 2023-2028*, као и *Стратегија деинституционализације и развоја услуга социјалне заштите у заједници за период 2022-2026*.

4.1. Циљеви и мере Програма (приказ у главном тексту Програма)

ОПШТИ ЦИЉ:

Општи циљ Програма је унапређење квалитета живота и социјалне сигурности грађана кроз развој одрживих, стандардизованих и савремених услуга социјалне заштите прилагођених стварним потребама корисника

Испуњењем општег циља унапредиће се доступност и одрживост права и услуга социјалне заштите у општини Жагубица са основном визијом да се превенирају проблеми појединаца, породица и група у ризику, спречи настајање социјалне искључености и побољша квалитет живота рањивих и маргинализованих појединаца и породица путем ефикаснијег коришћења постојећих ресурса, подизањем капацитета и стварањем предуслова за развој и пружање нових услуга.

Да би се постигао општи циљ Програма, дефинисанасутри посебна циља:

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ:

Посебни циљ 1:*Проширење обухвата постојећих сервиса подршке и успостављање нових међусекторских и иновативних услуга усмерених на најугроженије групе у локалној заједници*

Овај посебни циљ реализоваће се кроз сет мера и активности које ће допринети планском и одрживом развоју услуга социјалне заштите у заједници у општини Жагубица, у складу са идентификованим потребама грађана. На тај начин створиће се услови за потпунију примену једног од основних начела, садржаног и у ЗСЗ, по којем се услуге социјалне заштите првенствено пружају у непосредном и најмање рестриктивном окружењу, при чему предност имају оне које омогућавају останак корисника у заједници.

У оквиру анализе стања је указано на изазове који доприносе недовољној развијености услуга, међу којима су пре свега обезбеђење средстава и професионалних капацитета за ширење и развој услуга у заједници, те би мере и активности у оквиру овог циља требале да допринесу стварању претпоставки за развој нових услуга и одрживост постојећих. Кључне циљне групе према којима треба развијати услуге подршке су стари и особе са инвалидитетом као и деца са сметњама у развоју и инвалидитетом. На основу података из анализе стања, а и у процесу консултација је указано на неопходност веће подршке старима у руралним пределима којима су здравствена заштита као и други видови подршке недоступни, као и деци са сметњама у развоју и њиховим породицама.

Мере и активности у оквиру овог циља су у складу са Стратегијом деинституционализације и развоја услуга социјалне заштите у заједници за период од 2021-2026.године.

МЕРА 1.1. - Унапређење услуге Помоћ у кући за стара и лица са инвалидитетом

Услуга Помоћ у кући биће унапређена у наредном периоду стварањем услова да се повећа обухват корисника, поготово из руралних средина у општини којима је подршка неопходна. Након повећаног обима корисника потребно је обезбедити стабилности и одрживост услуге у периоду имплементације Програма.

МЕРА 1.2. - Унапређење услуге Лични пратилац детета

На основу података добијених у процесу мапирања потреба корисника указано је на неопходност веће подршке деци са сметњама у развоју и инвалидитетом и њиховим породицама, посебно оне врсте подршке која подржава укључивање у редовни образовни систем. У сфери подршке природној породици деце са сметњама у развоју наглашена је потреба за ширењем обухвата корисника обзиром на очекивани тренд раста броја корисника након покретања услуге. Потребно је у оквиру ове мере обезбедити усклађеност са постојећим правним оквиром који регулише ову услугу.

МЕРА 1.3. - Развијање саветодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга

Сврха саветодавно-терапијских и социјално едукативних услуга јесте помоћ појединцу и породици ради превазилажења кризних ситуација, стицање вештина за самосталан и продуктиван живот у заједници, као и пружање подршке кроз индивидуалне третмане различитим корисничким групама. У зависности од околности у вези категорије и броја потенцијалних корисника као и расположивих људских и материјалних ресурса предвиђено је покретање неке од следећих услуга: Саветовалиште за брак и породицу, Саветовалиште за едукацију и превенцију проблема деце и младих и сл.

Посебни циљ 2: Систематско јачање кадровских и техничких капацитета локалних актера за ефикасно планирање, управљање и спровођење мера социјалне политике на локалу

У околностима у којима последњих година општински буџет, иако је номинално присутан благи раст, исказује тренд стагнације обзиром на инфлацију и општи пораст трошкова живота, ради развоја ефективне и ефикасне социјалне заштите на локалном нивоу и приступа спољним изворима финансирања који могу да допринесу унапређењу постојећих и увођењу нових услуга социјалне заштите неопходно је подизање капацитета свих релевантних актера на локалу. На првом месту потребно је радити на подизању капацитета професионалаца из система социјалне заштите али и спровођењу обука намењеним представницима општинске администрације и цивилног сектора за упознавање са процедурама управљања пројектним циклусом као и процедурама имплементације донаторских програма и пројеката.

Да би се остварио интегрални приступ заштити корисника и успостављању дијалога са појединцима и заједницом у циљу унапређења доброг управљања у систему социјалне заштите кроз изградњу делотворног и ефикасног система потребно је спровести мере унапређења система мониторинга и евалуације као и система извештавања о ефектима (исходима) локалне политике у области социјалне заштите, а не само извештавање о пруженим услугама.

МЕРА 2.1. - Јачање професионалних компетенција запослених у систему социјалне заштите

Путем ове мере би се спровела по једна обука годишње у другој и трећој години имплементације Програма за јачање професионалних компетенција запослених у систему социјалне заштите како би на адекватан начин пратили и усвајали савремена достигнућа из области психологије, педагогије и социјалног рада.

МЕРА 2.2. - Подизање нивоа знања локалних актера за конкурисање и спровођење донаторских пројеката и програма

Како би се обезбедила додатна средства за унапређење система социјалне заштите у општини Жагубица организовало би се спровођење обука за писање и управљање пројектима намењене радницима општинске управе, запосленима у систему социјалне заштите и представницима локалног цивилног сектора. Са новостеченим знањима повећао би се број поднетих пројектних апликација од стране локалних актера екстерним изворима финансирања.

МЕРА 2.3. - Јачање капацитета цивилног сектора за пружање услуга социјалне заштите

Путем спровођења ове мере креираће се План за јачање капацитета организација цивилног друштва које имају седиште на територији општине Жагубицаа затим и едукација представника цивилног сектора за пружање социјалних услуга. Могуће је спровести неку од акредитованих обука намењених запосленима у сектору социјалне заштите попут нпр. Обуке за превенцију burn-out синдрома, управљања људским ресурсима или сл.

МЕРА 2.4. - Унапређење система праћења (мониторинга), вредновања (евалуације) и извештавања о ефектима локалне политике у области социјалне заштите

У оквиру ове мере спровешће се 2 радионице за примену методологије за праћење, оцену и извештавање о ефикасности и ефективности пружених локалних услуга а након тога и изградити Правилник о праћењу, вредновању и извештавању о ефикасности и ефективности пружених локалних услуга.

Посебни циљ 3: Интеграција и унапређење координације између установа и организација унутар система социјалне заштите ради пружања свеобухватне подршке корисницима

Реализација мера и активности у оквиру овог циља треба да допринесе повезивању најразличитијих актера на локалу како би се превазишли изазови недовољне координације и сарадње приликом пружања подршке сиромашним и осетљивим

категоријама становништва. Недовољна информисаност и компликоване административне процедуре такође су препрека за остваривање права за мање образоване и најсиромашније. Умрежавање подразумева и ширење праксе прибављања докумената у име корисника, подршку посебно угроженим групама при аплицирању за поједина права, а и повезивање различитих сектора како би се обезбедило да корисници без административних препрека могу да остваре социјална права.

Умрежавање је битно јер обзиром на величину општине Жагубица и потенцијални број корисника није економски оправдано покретати неку од услуга социјалне заштите која подразумева обезбеђивање простора за боравак корисника као и већи број ангажованих стручних радника на трајнијој бази па је у том смислу потребно развијати партнерства са околним локалним самоуправама у циљу покретања међуопштинских услуга.

МЕРА 3.1. - Унапређење сарадње и умрежавање установа и других актера у систему социјалне заштите

У циљу умрежавања локалних актера у оквиру ове мере предвиђена је Израда и потписивање Меморандума о сарадњи за јачање интерсекторске сарадње установа из система социјалне заштите на територији општине Жагубица са установама из области образовања, здравства, полиције, тужилаштва, судства. Такође је потребно радити на успостављању и развоју сарадње са установама из система социјалне заштите које су основане на територији других ЈЛС како би се та сарадња која и сада постоји одвијала на предвидљив и по корисника најцелиходнији начин.

МЕРА 3.2. - Унапређење информисаности корисника и свих грађана о услугама и правима из области социјалне заштите

Ова мера предвиђа организацију, припрему и спровођење по једне информативне кампање годишње у другој и трећој години имплементације Програма намењене потенцијалним корисницима права и услуга социјалне заштите. Кампање би биле спровођене од стране општине и Центра за социјални рад и пружаоца услуга социјалне заштите.

МЕРА 3.3. - Институционализација сарадње са околним ЈЛС у циљу покретања међуопштинских услуга

У циљу покретања међуопштинских услуга социјалне заштите потребно је прво изградити анализу о могућностима и економској оправданости покретања међуопштинских услуга, а затим и остварити сарадњу на нивоу Центара за социјални рад и потом и на нивоу општинских управа уз укључивање и осталих сектора по потреби. Обавезно би било и Потписивање Меморандума о сарадњи између партнера у ком би се предвиделе међусобне обавезе и права. Обзиром да оваква врста сарадње није толико честа у земљи могуће је да би била потребна и подршка неког спољног фактора или обезбеђивање допунских извора средстава ван локалних општинских буџета.

4.2. Процена финансијских средстава неопходних за реализацију Програма

Саставни део Програма унапређења социјалне заштите у општини Жагубица за период од 2026. до 2028. године, чини и Акциони план за његово спровођење који садржи разрађене мере и активности које доприносе остваривању посебних циљева. Акциони план укључује и процену трошкова, односно средстава потребних за њихово спровођење. Приликом процене трошкова приступило се економски рационално и у складу са макроекономским претпоставкама и финансијским могућностима Општине.

Приликом израде овог планског документа, било је неопходно вршити и адекватно планирање дефинисаних расхода по мерама и активностима у конкретним програмима буџета општине, ради остваривања циљева програмског буџетирања:

- класификација расхода и издатака према уже дефинисаним надлежностима и мерама корисника буџета
- одређивање конкретне сврхе на које се средства троше
- одређивање начина потрошње средстава, а такође и повезаности са средњорочним циљевима
- утврђивање елемената за мерење учинка спровођења мера.

Од програмског буџета на нивоу јединице локалне самоуправе, очекује се да:

- пружи јединствен оквир за утврђивање приоритетних расхода и издатака
- унапређује координацију политика ради остваривања националних и локалних социјалних циљева
- обезбеђује финансијски контекст средњорочним плановима корисника буџета
- омогућава свим заинтересованим странама да уоче неефикасно трошење јавних средстава
- доприноси унапређењу услуга јавне управе кроз процену односа њихове цене и квалитета
- омогућава израду буџета који је транспарентнији и разумљивији за грађане.

Одлуком о буџету општине Жагубица, у наредним годинама важења овог Акционог плана, потребно је, осим буџетских средстава (извор 01), предвидети и износе средстава из других извора, а у складу са релевантним информацијама о конкурсима потенцијалних донатора/финансијера у предстојећем периоду и то:

- Донације од иностраних земаља - извор 05
- Донације од међународних организација - извор 06
- Трансфери од других нивоа власти - извор 07
- Добровољни трансфери од физичких и правних лица - извор 08.

У наредној табели дат је преглед процењених финансијских средстава за имплементацију Акционог плана (у даљем тексту АП) по посебним циљевима и изворима финансирања:

ТАБЕЛА: ПРОЦЕНА ТРОШКОВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПОСЕБНИХ ЦИЉЕВА У АП (у динарима)

Посебни циљеви	Буџетска средства Општине	Наменски трансфер (буџет РС)	Донаторска средства	УКУПНО	%
ПОСЕБАН ЦИЉ 1	32.960.000	4.500.000	1.000.000	38.460.000	95,9%
ПОСЕБАН ЦИЉ 2	800.000	0	350.000	1.150.000	2,9
ПОСЕБАН ЦИЉ 3	180.000	0	300.000	480.000	1,2
УКУПНО:	33.940.000	4.500.000	1.650.000	40.090.000	100

Планирано је да се Акциони план Програма унапређења социјалне заштите у општини Жагубица за период од 2026. до 2028. године реализује кроз три посебна циља, а укупна процењена средства за реализацију износе 40,1 милиона динара и обухватају буџетска средства Општине и екстерне изворе финансирања као што су наменски трансфери са републичког нивоа и донаторска средства.

Од укупних средстава која су планирана за реализацију Акционог плана, највећи износ, чак 95,9%, је предвиђен за реализацију Посебног циља 1 - Проширење обухвата постојећих сервиса подршке и успостављање нових међусекторских и иновативних услуга усмерених на најугроженије групе у локалној заједници, и то за Мету 1.1. - Унапређење услуге Помоћ у кући за стара и лица са инвалидитетом. Предвиђено је да се из буџета издвоји 21 милион динара за ове намене до краја 2028. године, док би се остатак финансирао из екстерних извора и то, из наменских трансфера у износу од 4,5 милиона динара.

Извори финансирања. Од укупно планираних средстава у Акционом плану (40,09 милиона динара) процењено је да ће се 84,7% мера, односно активности у Акционом плану финансирати из буџета Општине, док ће 15,3% бити финансирано из екстерних извора, и то, 11,2% из наменских трансфера Републике Србије и 4,1% из донација, што се може видети на Графикону.

Процењено је да ће за реализацију активности из Акционог плана у првој години бити потребно 11,4 милиона динара, односно 28,6% укупно планираних средстава у трогодишњем периоду, од чега ће се 86,9% финансирати из буџета општине Жагубица, а преосталих 13,1% биће обезбеђено из наменских трансфера са републичког нивоа. У другој години, биће потребно 13,1 милиона динара, од чега 11,4 милиона треба обезбедити из буџетских средстава Општине (86,7%), док је у последњој 2028. години,

планирано веће учешће из екстерних извора и то 2,9 милиона динара, односно 18,8% планираних средстава и то се углавном односи на реализацију Посебног циља 1.

ТАБЕЛА: Процена извора финансирања по годинама (у дин.)

Извори финансирања	2026	2027	2028	УКУПНО
Буџетска средства Општине	9,960,000	11,430,000	12,550,000	33,940,000
Наменски трансфер (буџет РС)	1,500,000	1,500,000	1,500,000	4,500,000
Донаторска средства	0	250,000	1,400,000	1,650,000
УКУПНО:	11,460,000	13,180,000	15,450,000	40,090,000

У номиналном износу, у све три године буџетска средства бележе пораст од 9,9 у 2026. години до 12,5 милиона динара у 2028. години али њихово учешће у укупним средствима опада и креће се од 86,9% у 2026. години до 81,2% у последњој планираној години. Наменски трансфер са републичког нивоа је уједначен у све 3 године и износи 1,5 милиона динара у свакој години, односно просечно 11,4%. Наменски трансфер се односи на активност 1.1.1. - Проширење услуге Помоћ у кући на нова рурална насељена места у општини.

Средства за имплементацију Акционог плана Програма унапређења социјалне заштите у општини Жагубица су углавном равномерно распоређена по годинама у току периода од 2026. до 2028. године, што указује на континуитет у реализацији, пре свега, активности које се односе на унапређење и проширење постојеће услуге социјалне заштите (Мера 1.1.), као и на развијање иноватних услуга (Мере 1.2. и 1.3.), у оквиру Посебног циља 1.

У наставку је дат преглед свих мера у оквиру сва 3 посебна циља и то по изворима финансирања и по годинама:

ПОСЕБНИ ЦИЉ 1: Проширење обухвата постојећих сервиса подршке и успостављање нових међусекторских и иновативних услуга усмерених на најугроженије групе у локалној заједници

Мера	2026.	2027.	2028.	УКУПНО
МЕРА 1.1: Унапређење услуге Помоћ у кући за стара и лица са	Буџет ЛС 6.500.000,00	Буџет ЛС 7.000.000,00	Буџет ЛС 7.500.000,00	25.500.000,00

инвалидитетом	Екстерни извори 1.500.000,00	Екстерни извори 1.500.000,00	Екстерни извори 1.500.000,00	
МЕРА 1.2: Унапређење услуге Лични пратилац детета	Буџет ЛС 3.460.000,00	Буџет ЛС 4.000.000,00	Буџет ЛС 4.500.000,00	11.960.000,00
	Екстерни извори 0,0	Екстерни извори 0,00	Екстерни извори 0,00	
МЕРА 1.3: Развијање саветодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга	0,00	0,00	1.000.000,00	1.000.000,00

ПОСЕБНИ ЦИЉ 2: Систематско јачање кадровских и техничких капацитета локалних актера за ефикасно планирање, управљање и спровођење мера социјалне политике на локалу				
Мера	2026.	2027.	2028.	УКУПНО
МЕРА 2.1: Јачање професионалних компетенција запослених у систему социјалне заштите	0,00	100.000,00	150.000,00	250.000,00
МЕРА 2.2: Подизање нивоа знања локалних актера за конкурисање и спровођење донаторских пројеката и програма	0,00	250.000,00	300.000,00	550.000,00
МЕРА 2.3: Јачање капацитета цивилног сектора за пружање услуга социјалне заштите	0,00	150.000,00	200.000,00	350.000,00
МЕРА 2.4: Унапређење система праћења (мониторинга), вредновања (евалуације) и извештавања о ефектима локалне политике у области социјалне заштите	0,00	0,00	0,00	0,00

ПОСЕБНИ ЦИЉ 3: Интеграција и унапређење координације између установа и организација унутар система социјалне заштите ради пружања свеобухватне подршке корисницима				
Мера	2026.	2027.	2028.	УКУПНО

МЕРА 3.1: Унапређење сарадње и умрежавање установа и других актера у систему социјалне заштите	0,00	0,00	0,00	0,00
МЕРА 3.2: Унапређење информисаности корисника и свих грађана о услугама и правима из области социјалне заштите	0,00	80.000,00	100.000,00	180.000,00
МЕРА 3.3: Институционализација сарадње са околним ЛС у циљу покретања међуопштинских услуга	0,00	100.000,00	200.000,00	300.000,00

5. Оквир за праћење спровођења, вредновање учинака и извештавање

За потребе праћења спровођења, вредновања учинка и извештавања о имплементацији Програма унапређења социјалне заштите општина Жагубица ће успоставити радну групу. Чланови радне групе биће представници организационих јединица одговорних за спровођење односно координисање спровођења мера као и организационих јединица које ће спроводити активности у оквиру мера и њихових партнера.

Радна група ће у својим годишњим плановима рада прецизније дефинисати технике помоћу којих ће се спроводити праћење спровођења Програма и вредновање учинка. Као методе и технике користиће се стандардни сет алата међу којима су: евидентирање корисника и услуга, интервјуи са корисницима и пружаоцима услуга (разговори, упитници за испитивање задовољства корисника, анкете, скале процене) као и сами продукти рада – анализа документације.

Циљ праћења и вредновања спровођења Програма унапређења социјалне заштите је да се систематично и редовно прикупљају подаци, прати и надгледа процес имплементације мера и активности и процењује степен остварења општег и посебних циљева. Сврха праћења и вредновања је праћење напретка, побољшање ефикасности и успешности имплементације Програма, али и предлагање измена у активностима на основу налаза и оцена.

Када је у питању временски оквир, праћење имплементације мера и активности ће представљати непрекидан процес прикупљања података и спроводиће се континуирано током реализације активности које су предмет праћења, за период на који се прави

Програм. Вредновање учинка као анализа података и доношење оцене о успешности, вршиће се периодично и пратиће одређене фазе имплементације Програма а најмање једном годишње и извештај о вредновању учинка биће саставни део целовитог извештаја о спровођењу Програма који ће се подносити Скупштини општине и јавности на увид, разматрање и евентуално кориговање. Завршно вредновање учинка Програма унапређења социјалне заштите обавиће се на крају, 2028. године.

Годишње и финални извештај подносиће радна група формирана од стране општине Жагубица. Сви извештаји ће се објављивати на званичном интернет сајту општине Жагубица, најкасније 15 дана од дана усвајања.

Уколико се након усвајања извештаја утврди потреба за ревизијом Програма, истој ће се приступити у складу са процедурама које прописује ЗПС.

6. Акциони план

општи циљ: Унапређење квалитета живота и социјалне сигурности грађана кроз развој одрживих, стандардизованих и савремених услуга социјалне заштите прилагођених стварним потребама корисника						
Показатељ(и) на нивоу општег циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години
Број лица из осетљивих категорија становништва обухваћених услугама социјалне заштите	Број лица	Извештаји пружаоца услуга	49	49	52	65

ПОСЕБНИ ЦИЉ 1: Проширење обухвата постојећих сервиса подршке и успостављање нових међусекторских и иновативних услуга усмерених на најугроженије групе у локалној заједници						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) посебног циља: Општина Жагубица						
Показатељ(и) на нивоу посебног циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години
Обухват корисника услугама социјалне заштите по броју и структури на крају 2028. у односу на 2025.	Број корисника	Извештаји пружаоца услуга	49	49	52	65
Број новопокренутих услуга	Број услуга СЗ	Извештаји пружаоца услуга	0	0	1	1

МЕРА 1.1: Унапређење услуге Помоћ у кући за стара и лица са инвалидитетом						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2026. година	2027. година	2028. година	
Општина Жагубица	Општински буџет	Програм 11	6.500.000,00	7.000.000,00	7.500.000,00	
	Наменски трансфери		1.500.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00	
Период спровођења мере: 2026-2028		Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години
Број насељених места на која је проширенауслуга Помоћ у кући за стара и лица са инвалидитетом	Број места	Извештаји пружаоца услуга	6	6	7	7
Број новообухваћенихкорисника	Број корисника	Извештаји пружаоца услуга	45	45	47	50

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2026. година	2027. година	2028. година
1.1.1. Проширење услуге Помоћ у кући на нова рурална насељена места у општини	Општина Жагубица	Центар за социјални рад	4/2028	Општински буџет	Програм 11/ПА0016	6.500.000,00	7.000.000,00	7.500.000,00
				Наменски трансфери		1.500.000,00	1.500.000,00	1.500.000,00

МЕРА 1.2: Унапређење услуге Лични пратилац детета						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2026. година	2027. година	2028. година	
Општина Жагубица	Општински буџет	Програм 11	3.460.000,00	4.000.000,00	4.500.000,00	
Период спровођења мере: 2026-2028		Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години
Број новообухваћенихкорисника услуге Лични пратилац детета	Број корисника	Извештаји пружаоца услуга	4	4	5	5

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2026. година	2027. година	2028. година
1.2.1. Проширење услуге Лични пратилац детета новим корисницима	Општина Жагубица	Центар за социјални рад	4/2028	Општински буџет	Програм 11/ПА0016	3.460.000,00	4.000.000,00	4.500.000,00

МЕРА 1.3: Развијање иновативних услуга социјалне заштите						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2026. година	2027. година	2028. година	
Општина Жагубица	Донаторска средства	Програм 11	0,00	0,00	1.000.000,00	
Период спровођења мере: 2028		Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: <i>Изменити Одлуку о социјалној заштите општине Жагубица</i>						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години
Број иновативних услуга социјалне заштите	Број услуга	Извештаји пружаоца услуга	0	0	0	1
Број корисника иновативних услуга социјалне заштите	Број корисника	Извештаји пружаоца услуга	0	0	0	10

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2026. година	2027. година	2028. година
1.3.1. Покретање и пружање иновативне услуге социјалне заштите	Општина Жагубица	Центар за социјални рад	4/2028	Донаторска средства	Програм 11	0,00	0,00	1.000.000,00

ПОСЕБНИ ЦИЉ 2: Систематско јачање кадровских и техничких капацитета локалних актера за ефикасно планирање, управљање и спровођење мера социјалне политике на локалу						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) посебног циља: Општина Жагубица						
Показатељ(и) на нивоу посебног циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години
Број организованих обука за стручне раднике и представнике локалних институција	Број обука	Извештај о одржаној обуци	0	0	3	3
Број поднетих пројектних предлога екстерним изворима финансирања	Број пројеката	Пројектни предлог пројекта	0	1	1	2

МЕРА 2.1: Јачање професионалних компетенција запослених у систему социјалне заштите						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (<i>шифра ПР/ПА/ПЈ</i>)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2026. година	2027. година	2028. година	
Центар за социјални рад	Општински буџет	Програм 11	0,00	100.000,00	150.000,00	
Период спровођења мере: 2027-2028		Тип мере: Институционално-управљачко-организационе мере				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години
Број запослених у систему социјалне заштите чије су компетенције ојачане	Број радника	Извештај о раду Центра за социјални рад	0	0	2	4

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2026. година	2027. година	2028. година
2.1.1. Спровођење обука за јачање професионалних компетенција запослених у систему социјалне заштите	Центар за социјални рад	Лиценциране организације СЗ	4/2028	Општински буџет	Програм 11/ПА0005	0,00	100.000,00	150.000,00

МЕРА 2.2: Подизање нивоа знања локалних актера за конкурисање и спровођење донаторских пројеката и програма						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2026. година	2027. година	2028. година	
Општина Жагубица	Општински буџет	Програм 15	0,00	250.000,00	300.000,00	
Период спровођења мере: 2026-2028		Тип мере: Институционално-управљачко-организационе мере				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години
Број пројеката са којим се конкурисало на екстерне изворе финансирања	Број пројектних апликација	Пројектна документација	0	1	1	2

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПУ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2026. година	2027. година	2028. година
2.2.1. Спровођење обука за писање и управљање пројектима	Општина Жагубица	Центар за социјални рад Организације цивилног друштва	4/2028	Општински буџет	Програм 15/ПА0001	0,00	250.000,00	300.000,00
2.2.2. Израда пројеката и конкурисање за екстерне изворе финансирања	Општина Жагубица	Центар за социјални рад Организације цивилног друштва	4/2028	Општински буџет	/	0,00	0,00	0,00

МЕРА 2.3: Јачање капацитета цивилног сектора за пружање услуга социјалне заштите

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2026. година	2027. година	2028. година	
Општина Жагубица	Донаторска средства	Програм 15	0,00	150.000,00	200.000,00	
Период спровођења мере: 2027-2028		Тип мере: Институционално-управљачко-организационе мере				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број обучених радника организација цивилног сектора	Број радника	Годишњи извештај о имплементацији Програма	2	2	4	5

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2026. година	2027. година	2028. година
2.3.1. Креирање плана за јачање постојећих организација цивилног друштва	Општина Жагубица	Организације цивилног друштва	1/2027	Донаторска средства	Програм 15/ПА0001	0,00	0,00	0,00
2.3.2. Едукација представника цивилног сектора за пружање социјалних услуга	Општина Жагубица	Организације цивилног друштва	4/2028	Донаторска средства	Програм 15/ПА0001	0,00	150.000,00	200.000,00

МЕРА 2.4: Унапређење система праћења (мониторинга), вредновања (евалуације) и извештавања о ефектима

локалне политике у области социјалне заштите						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2026. година	2027. година	2028. година	
Општина Жагубица	Донаторска средства	/	/	/	/	
Период спровођења мере: 2026		Тип мере: Институционално-управљачко-организационе мере				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години
Израђени и усвојени Правилници за потребе мерења ефеката (исхода) локалне политике у области социјалне заштите на квалитет живота корисника	Број Правилника	Правилник	0	1	/	/

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2026. година	2027. година	2028. година
2.4.1. Реализација 2 радионице за примену методологије за праћење, оцену и извештавање о ефикасности и ефективности пружених локалних услуга	Општина Жагубица	Центар за социјални рад	4/2026	Донаторска средства	/	/	/	/
2.4.2. Израда и усвајање Правилника о праћењу, вредновању и извештавању о ефикасности и ефективности пружених локалних услуга	Општина Жагубица	Центар за социјални рад	4/2026	Донаторска средства	/	/	/	/

ПОСЕБНИ ЦИЉ 3: Интеграција и унапређење координације између установа и организација унутар система социјалне заштите ради пружања свеобухватне подршке корисницима						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) посебног циља: Општина Жагубица						
Показатељ(и) на нивоу посебног циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години
Број меморандума о сарадњи са различитим локалним, регионалним и националним актерима	Меморандум	Годишњи извештај о имплементацији Програма	0	0	1	3
Број партнерских програма/пројеката/иницијатива	Пројекат/Иницијатива	Годишњи извештај о имплементацији Програма	0	0	2	2

МЕРА 3.1: Унапређење сарадње и умрежавање установа и других актера у систему социјалне заштите						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПУ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2026. година	2027. година	2028. година	
Општина Жагубица	Општински буџет	/	/	/	/	
Период спровођења мере: 2027-2028		Тип мере: Институционално-управљачко-организационе мере				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: (уколико је релевантно)						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години
Порписани Меморандуми о сарадњи са другим актерима у систему социјалне заштите	Меморандум о сарадњи	Годишњи извештај о имплементацији Програма	0	0	1	2

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПУ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2026. година	2027. година	2028. година
3.1.1. Израда Меморандума о сарадњи за јачање интерсекторске сарадње установа из система социјалне заштите на територији општине Жагубица са установама из области образовања, здравства, полиције, тужилаштва, судства	Општина Жагубица	Сви сектори	4/2028	Општински буџет	/	/	/	/
3.1.2. Успостављање и развој сарадње са установама из система социјалне заштите које су основане на територији других ЈЛС	Општина Жагубица	Организације из других ЈЛС	4/2028	Општински буџет	/	/	/	/

МЕРА 3.2: Унапређење информисаности корисника и свих грађана о услугама и правима из области социјалне

заштите						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом <i>(шифра ПР/ПА/ПЈ)</i>	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2026. година	2027. година	2028. година	
Општина Жагубица	Општински буџет	Програм 15	0,00	80.000,00	100.000,00	
Период спровођења мере: 2027-2028		Тип мере: Информативно-едукативне				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години
Број информативних кампања о услугама и правима из области социјалне заштите	Број кампања	Извештај о спроведеној кампањи	0	0	1	1

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2026. година	2027. година	2028. година
3.2.1. Организација и спровођење информативних кампања	Општина Жагубица	Центар за социјални рад Организације цивилног друштва	4/2028	Општински буџет	Програм 15/ПА0001	0,00	80.000,00	100.000,00

МЕРА 3.3: Институционализација сарадње са околним ЛС у циљу покретања међуопштинских услуга

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			2026. година	2027. година	2028. година	
Општина Жагубица	Донаторска средства	Програм 15	0,00	100,000.00	200.000,00	
Период спровођења мере: 2027-2028		Тип мере: Институционално-управљачко-организационе мере				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: -						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години	Циљана вредност у 2028. години
Број Меморандума о сарадњи са суседним ЈЛС	Меморандум	Годишњи извештај о имплементацији Програма	0	0	1	1

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						2026. година	2027. година	2028. година
3.3.1. Израда анализе о могућностима и економској оправданости покретања међуопштинских услуга социјалне заштите	Општина Жагубица	Центар за социјални рад Суседне ЈЛС	4/2028	Донаторска средства	Програм 15/ПА0001	0,00	100,000.00	200.000,00
3.3.2. Склапање Меморандума о сарадњи са суседним ЈЛС	Општина Жагубица	Суседне ЈЛС	4/2028	Општински буџет	/	/	/	/

7. Прилози

Прилог 1 – Табеларни прегледи корисника права на социјалну заштиту у општини Жагубица

Табела 1: Тренд укупног броја корисника у регистру ЦСР на активној евиденцији према старости и полу

	2022			2023			2024		
Корисници	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
Деца (0-17.год)	87	76	163	83	67	150	76	64	140
Млади (18-25.год)	8	23	31	7	15	22	7	16	23
Одрасли (26-64.год)	127	90	217	150	131	281	103	120	223
Стари (65 и више)	66	112	178	58	109	167	132	41	173
УКУПНО:	288	301	589	298	322	620	318	241	559

Извор: Годишњи извештај Центра за социјални рад за 2022, 2023, 2024. годину

Коментар: Посматрајући податке за последње 3 године може се закључити да је изражен тренд благог смањења укупног броја корисника током тог периода. Од тога, највећи број корисника је за сваку годину у категорији одраслих лица, број деце корисника као и корисника из категорије младих је релативно стабилан уз такође благи пад.

Табела 2: Тренд броја деце у регистру ЦСР на активној евиденцији у току године према узрасту и полу

	2022			2023			2024		
Корисници	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
0-2 године	9	5	14	9	9	18	6	14	20
3-5 година	10	15	25	12	9	21	9	8	17
6-14 година	43	42	85	40	37	77	37	31	68
15-17 година	25	14	39	22	12	34	24	11	35
УКУПНО:	87	76	163	83	67	150	76	64	140

	2022						2023						2024					
Корисници	Градско			Остало			Градско			Остало			Градско			Остало		
	М	Ж	У.	М	Ж	У.	М	Ж	У.	М	Ж	У.	М	Ж	У.	М	Ж	У.
Деца (0-17.год)	0	0	0	87	76	163	0	0	0	83	67	150	0	0	0	76	64	140
Млади (18-25.год)	0	0	0	8	23	31	0	0	0	7	15	22	0	0	0	7	16	23
Одрасли (26-64.год)	0	0	0	127	90	217	0	0	0	150	131	281	0	0	0	103	120	223
Стари (65 и више)	0	0	0	66	112	178	0	0	0	58	109	167	0	0	0	132	41	173

Извор: Годишњи извештај Центра за социјални рад за 2022, 2023, 2024.годину

Коментар: Пратећи општи тренд пада броја корисника Центра за социјални рад категорија деце као корисника је смањен за око 16,5% за посматрани период од 3 године.

Табела 3: Тренд броја деце у евиденцији ЦСР према корисничким групама/поступцима и узрасту

	2022					2023					2024				
	0-2	3-5	6-14	15-17	укупно	0-2	3-5	6-14	15-17	укупно	0-2	3-5	6-14	15-17	укупно

Деца под старатељством ⁵	0	1	6	6	13	1	1	12	2	16	2	2	8	3	15
Деца жртве злостављања и занемаривања	0	0	0	1	1	0	0	2	2	4	2	1	4	2	9
Деца са неадекватним родитељским старањем	1	3	1	0	5	1	1	2	0	4	0	0	0	0	0
Деца са проблемима у понашању и сукобу да законом	0	0	1	14	15	0	0	0	6	6	0	0	1	9	10
Деца чији се родитељи споре око вршења родитељског права	4	10	19	2	35	5	6	17	6	34	2	2	13	8	25
Деца чије су породице корисници НСП и др. видова мат. давања	7	11	39	13	70	8	11	31	15	65	13	9	33	10	65
Деца ОСИ	1	2	10	2	15	2	2	9	0	13	1	3	5	2	11
Деца у поступцима одређивања личног имена	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Деца у поступцима располагања имовином	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Деца у поступцима сагласности за малолетнички брак	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Деца жртве трговине људима	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Деца страни држављани без пратње	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Деца која живе и раде на улици	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Деца повратници из реадмисије	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Остала деца	0	0	8	1	9	0	0	4	3	7	0	0	4	1	5
Укупно	14	27	85	39	165	43	59	198	111	150	29	45	113	69	140

Извор: Годишњи извештај Центра за социјални рад за 2022, 2023, 2024. годину

Коментар: Када су у питању деца као корисници кроз све три посматране године уочљиво је да су претежно у питању деца из породица које су корисници НСП или других видова материјалних давања. Деца чији се родитељи споре око начина вршења родитељског права су следећа категорија корисника по бројности током три године док су деца под старатељством следећа категорија по бројности. Као четврта по реду је категорија деце ОСИ.

Табела 4: Број пунолетних корисника у ЦСР према корисничким групама и старости

	2022	2023	2024
--	------	------	------

⁵ Сва деца под старатељством – и у породици и на смештају

Корисничке групе	Млади (18 - 25)	Одрасли (26 - 64)	Старији (65 - 79)	Старији (80 и више)	Укупно	Млади (18 - 25)	Одрасли (26 - 64)	Старији (65 - 79)	Старији (80 и више)	Укупно	Млади (18 - 25)	Одрасли (26 - 64)	Старији (65 - 79)	Старији (80 и више)	Укупно
Особе под старатељством ⁶	1	17	9	14	41	0	17	5	5	27	1	23	6	6	36
Жртве насиља, занемарене особе и у ризику од занемаривања	0	4	2	0	6	3	43	4	4	54	3	22	6	3	34
Особе које се споре око вршења родитељског права	6	33	0	0	39	6	44	0	0	50	1	12	0	0	13
Особе са инвалидитетом	4	62	38	24	128	5	80	33	18	136	6	61	30	16	113
Особа са друштвено неприхватљивим понашањем	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Особе које имају потребе за смештајем -домски или породични смештај	1	21	12	7	41	2	26	8	6	42	2	28	9	8	47
Материјално угрожене особе	13	46	28	5	92	5	69	32	8	114	10	63	36	6	115
Страни држављани и лица без држављанства у потреби за социјалном заштитом	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Жртве трговине људима	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Бескућници	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Остали	6	34	26	13	79	1	2	44	0	47	0	14	45	2	61
Укупно	31	217	115	63	426	22	281	126	41	470	23	223	132	41	419

Извор: Годишњи извештај Центра за социјални рад за 2022, 2023, 2024. годину.

Табела 5:

⁶сви пунолетни корисници под старатељством: и у породици и на смештају

Подаци оброју корисника/ца права намере материјалне подршке која се финансирају средствима Буџета Републике Србије									
Број корисника/ца права на:	2022			2023			2024		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
/материјалну подршку које се финансирају средствима Буџета РС – укупно	/	/	/	/	/	/	/	/	/
новчану социјалну помоћ	/	/	48	/	/	19	/	/	11
увећану и временски ограничену новчану социјалну помоћ ⁷ и	/	/	/	/	/	/	/	/	/
додатак за помоћ и негу другог лица	/	/	22	/	/	19	/	/	9
увећани додатак за помоћ и негу другог лица	/	/	16	/	/	9	/	/	9
посебну новчану накнаду	/	/	/	/	/	/	/	/	/
помоћ за оспособљавање за рад	/	/	1	/	/	/	/	/	/
Укупно	/	/	86	/	/	47	/	/	29
Тренд броја корисника/ца права на мере материјалне подршке и услуга социјалне заштите која се финансирају средствима буџета локалне самоуправе у складу са Одлуком о социјалној заштити									
Број корисника/ца права на:	2022			2023			2024		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
Једнократна помоћ и помоћи у натури, укључујући и добровољно радно ангажовање	/	/	313	/	/	204	/	/	210
Право на учбенике, школски прибор, ђачку кухињу и превоз ученика	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Накнада трошкова здравствене заштите	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Опрема корисника за домски смештај или породични смештај	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Накнада трошкова сахране	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Укупно	/	/	313	/	/	204	/	/	210
Услуге социјалне заштите у складу са одлуком о социјалној заштити	2022			2023			2024		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
Помоћ у кући за стара и одрасла лица	/	/	42	/	/	42	/	/	43
Лични пратилац детета	/	/	2	/	/	2	/	/	4
Извор: Годишњи извештај Центра за социјални рад за 2022, 2023, 2024.годину									

Прилог 2 – Табеларни прегледи финансирања социјалне заштите у општини Жагубица

Табела 1: Тренд номиналног и процентуалног издвајања за социјалну и дечју заштиту у буџету општине Жагубица

У хиљадама динара

ГОДИНА	2022.година		2023.година		2024.година	
Опис	Одлука о буџету	Завршни рачун	Одлука о буџету	Завршни рачун	Одлука о буџету	Завршни рачун
Укупан буџет ЈЛС	603.795	524.721	661.246	632.630	580.000	630.565
Издавања за функцију Социјална заштита (шифра 0)	80,283	32,780	43,604	34,080	29,604	30,549
Проценат издвајања за функцију „0“ - Социјална заштита, у односу на укупан буџет	13.3%	6.2%	6.6%	5.4%	5.1%	4.8%
Издавања за Програм 11 – Дечија и социјална заштита	80,283	33,980	43,604	34,080	29,604	34,149
Проценат издвајања за Програм 11 – дечија и социјална заштита у односу на укупан буџет	13.3%	6.5%	6.6%	5.4%	5.1%	5.4%
Издавања за мере материјалне подршке	1.900	1.640	1.930	1.779	2.100	1.982
Проценат издвајања за мере материјалне подршке у односу на укупна издвајања за Програм 11	2,4%	4,8%	4,4%	5,2%	7,1%	5,8%
Издавања за услуге социјалне заштите – номинално	4,200	4,140	4,200	4,200	5,000	5,196
Проценат издвајања за услуге социјалне заштите у односу на укупна издвајања за Програм 11	5.2%	12.2%	9.6%	12.3%	16.9%	15.2%

Извор: Одлуке о буџету и Одлуке о завршном рачуну буџета општине Жагубица

Табела 2 - Укупна вредност средстава за услуге СЗ

У хиљадама динара

	2022	2023	2024
Укупан буџет ЈЛС	524.721	632.630	630.565
Укупан износ средстава утрошених за услуге СЗ	4.140	4.200	5.196
Проценат од укупне вредности буџета	0,79%	0,66%	0,82%

Коментар

Средства која Општина издваја за услугу „Помоћ у кући“ бележе већи тренд раста, од 5,3% у односу на тренд раста укупних расхода буџета. Наиме, од 2022. до 2024. године, издвајања за ову услугу су повећана за 25,5%, док су укупни буџетски расходи и издаци повећани за 20,2%. У прве две године, издвајања за услугу „Помоћ у кући“ су била скоро на истом нивоу, док су у 2024. години повећана за 23,7%, односно са 4,2 милиона на 5,2 милиона динара. Просечно учешће средстава утрошених за услугу „Помоћ у кући“ у укупном буџету је 0,8%, односно 13,2% у оквиру Програма 11.

Учешће расхода који су обухваћени Програмом 11 у структури укупно извршених расхода у претходне 3 године, од 2022. до 2024. године, је прилично стабилно и у просеку износи 5,8%. Може се закључити да су издвајања за социјалну и дечју заштиту у просеку који имају ЈЛС у Србији. У све 3 посматране године, расходи Програма 11 су готово исти у номиналном износу, односно њихов раст у трогодишњем периоду од свега 0,5%, није пратио тренд раста укупних расхода буџета који је од 2022. до 2024. године износио 20,2%.

Табела 3 - Средства за услуге СЗ по изворима финансирања

Извор финансирања	2022*	2023**	2024***
Помоћ у кући	4.140.000,00	4.200.000,00	5.196.140,00

Средства из локалног буџета	2.697.208,00	2.478.849,00	3.638.838,00
Средства из осталих извора – наменски трансфери	1.442.792,00	1.721.151,00	1.557.302,00
Укупна средства за услуге СЗ	4.140.000,00	4.200.000,00	5.196.140,00
% учешћа средства из локалног буџета	65,15%	59,02%	70,03%
% учешћа средства из наменских трансфера	34,85%	40,98%	29,97%

ДНЕВНЕ УСЛУГЕ У ЗАЈЕДНИЦИ												
Година	2022				2023				2024			
Услуга/извор	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. извори	Партиципација	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. извори	Партиципација	Буџет ЛС	Буџет РС	Др. Извори	Партиципација
Помоћ у кући за стара и одрасла лица	2.697.208,00	1.442.792,00	/	/	2.478.849,00	1.721.151,00	/	/	3.638.838,00	1.557.302,00	/	/
УКУНО	2.697.208,00	1.442.792,00	/	/	2.478.849,00	1.721.151,00	/	/	3.638.838,00	1.557.302,00	/	/

Извор: буџетска документација општине Жагубица

Коментар
Из табеле се може видети тренд благог повећања наменских трансфера за услугу социјалне заштите „Помоћ у кући“ у 2023. у односу на 2022. годину, као и тренд опадања учешћа наменских трансфера у финансирању услуге Помоћи у кући – од 34,9% у 2022.години на 30,0% у 2024.години, што указује да општина Жагубица користи наменске трансфере у складу са сврхом због које су и уведени – да подрже успостављање нових, односно унапређење постојећих услуга и постепено преузму финансирање услуга из других извора, а пре свега локалних буџета. Када се посматрају средства из локалног буџета којима се финансира услуга „помоћ у кући“, може се видети да је Општина у 2024. години издвојила 3,6 милиона динара, односно 1,2 милиона динара више у односу на 2023. годину, што представља повећање издвајања из буџета за услугу социјалне заштите од 46,8%. Утрошак наменских средстава у посматраном периоду је био потпун што указује да Општина располаже капацитетима за апсорпцију обезбеђених средстава, без обзира на извор (наменски трансфери и буџет општине).

Прилог 3 – Табеларни преглед главних информација о услугама социјалне заштите

ДНЕВНЕ УСЛУГЕ У ЗАЈЕДНИЦИ

Помоћ у кући за стара и одрасла лица	Предвиђена Одлуком о СЗ	Успостављена у складу са Одлуком о СЗ	Одлуке о критеријумима и мерилима за пружање услуге	Одлуке о учешћу корисника у трошковима услуге	Одлука о методологији цене услуге
	ДА	ДА	ДА	ДА	ДА
Лични пратилац детета	Предвиђена Одлуком о СЗ	Успостављена у складу са Одлуком о СЗ	Одлуке о критеријумима и мерилима за пружање услуге	Одлука о учешћу корисника у трошковима услуге	Одлука о методологији цене услуге
	ДА	НЕ	ДА	НЕ	НЕ

Прилог 4 – Институционални оквир система социјалне заштите у општини Жагубица

- Капацитети у оквиру локалне управе:

- Правилник о организацији и систематизацији радних места у општинској управи и општинском правобранилаштву општине Жагубица је усвојен 31.12.2024. године. У општинској управи постоје 3 одељења као основне организационе јединице које у себи садрже све послове и надлежности које једна локална самоуправа има у свом делокругу рада:

1. Одељење за опште, заједничке и скупштинске послове
2. Одељење за привреду и економски развој
3. Одељење за финансије и буџет

- **Одељење за опште, заједничке и скупштинске послове** - између осталог, врши послове из грађанских стања, друштвене бриге о деци, инвалидско-борачке заштите и образовања.

- **Одељење за привреду и економски развој** - поред осталих послова, врши стручне, административно техничке и друге послове на вођењу, координирању и сервисирању послова из области економског развоја, учествује у изради и реализацији програма и пројеката из области привреде и других области у функцији укупног развоја општине.

- **Одељење за финансије и буџет** - обавља послове који се односе на обезбеђивање финансирања обављања изворних и поверених надлежности општине као и послове локалне пореске администрације.

- Као мала општина са малим бројем службеника који су запослени у општинској управи у Жагубици не постоје Правилником о организацији и систематизацији радних места предвиђене посебне организационе јединице тј. службе које би се бавиле искључиво питањима социјалне политике и социјалне заштите.

- Горизонтална сарадња различитих организационих јединица у општинској управи у свим аспектима планирања, набављања, праћења и вредновања пружања услуга социјалне заштите функционише кроз непосредну сарадњу Начелника општинске управе са Руководиоцем Одељења за опште, заједничке и скупштинске послове и деловима Одељења за финансије и буџет. И поред тога што је номинално од стране извршног и законодавног дела власти формирано више тела за бављење делимично и услугама социјалне заштите, ипак све активности које се непосредно односе на услуге спроводе запослени службеници општинске управе.

- Улога скупштине и већа ЛС:

I. Организациони капацитети - Скупштина општине Жагубица

- Пословником Скупштине општине Жагубица предвиђено је да се за разматрање појединих питања из надлежности Скупштине, давање мишљења на предлоге прописа и одлука које доноси Скупштина образују стална радна тела. Стално радно тело прати стање у области за коју је образовано, извештава Скупштину о томе и Скупштини предлаже мере за побољшање стања у тој области. Чланови сталних радних тела бирају се из реда одборника и грађана, на мандатни период за који су изабрани и одборници Скупштине.

- Формирана су следећа радна тела која су релевантна за област социјалне заштите:

1. **Одбор за друштвене делатности** разматра годишње програме и извештаје о раду установа чији је оснивач Општина из области основног и средњег образовања, културе, спорта, здравства, друштвене бриге о деци, социјалне заштите, информисања, разматра питања и проблеме у областима уметничког стваралаштва, бриге о младима, малолетничке деликвенције, бриге о особама са посебним потребама, родне равноправности и једнаких могућности за све, заштите породице и слично. Одбор такође разматра предлог буџета Општине, посебно у делу који се односи на финансирање програма друштвених делатности, а своје мишљење, ставове, закључке и сугестије доставља Скупштини ради доношења одговарајућих одлука.
2. **Одбор за социјална питања** разматра питања из области социјалне политике и социјалне сигурности грађана, ради реализације својих задатака остварује тесну сарадњу са институцијама из области социјалне заштите, предлаже Скупштини доношење одговарајућих одлука и мера за превазилажење проблема.
3. **Комисија за родну равноправност** разматра предлоге одлука и других општих аката које доноси Скупштина са становишта унапређивања родне равноправности, сагледава резултате вођења политике и извршавања аката Скупштине од стране извршних органа Општине и других органа и функционера одговорних Скупштини у погледу поштовања родне равноправности, посебно оних којима се остварује

политика једнаких могућности на нивоу Општине, разматра локалне акционе планове из области родне равноправности и примене стандарда о равномерној заступљености жена и мушкараца на местима одлучивања у јавном и политичком животу Општине.

4. **Савет за здравље** разматра питања и предлоге из области примарне здравствене заштите, као и из области развоја и унапређивања здравствених услуга у оквиру надлежности Општине и предлаже Скупштини доношење одговарајућих одлука и мера ради спровођења друштвене бриге за здравље, обезбеђивање услова за обављање делатности здравствене установе, планирања и спровођења програма у области здравља и подизање свести о томе да је здравље врхунска вредност.

II. Интерресорна комисија

- Општина Жагубица има своју Интересорну комисију за процену потреба детета, ученика и одраслог за додатном образовном, здравственом и социјалном подршком. Одлуком Начелника Општинске управе од 10.09.2024. године именовани су нови координатор и чланови комисије. Комисија укупно има пет чланова, и то четири стална и једног повремениог члан. Стални чланови Комисије именују се на период од четири године. Стални чланови Комисије су: представник система здравствене заштите; представник образовно-васпитног система; представник система социјалне заштите и дефектолог одговарајућег профила.

Повремени члан је лице које добро познаје дете, ученика и одраслог и које је са њим имало дужи контакт и бира се за сваког корисника појединачно. Задатак Комисије је да врши процену потреба детета, ученика и одраслог за додатном образовном, здравственом и социјалном подршком. Додатна подршка се односи на права и услуге које детету обезбеђују превазилажење физичких и социјалних препрека у циљу несметаног обављања свакодневних животних активности од значаја за укључивање у образовни процес, живот у заједници и напредовање. Координатор Интересорне комисије је лице запослено у општинској управи, које је актом о систематизацији послова одређено да пружа стручну и административно техничку подршку. Локална самоуправа обезбеђује средства за рад чланова Комисије, простор и опрему за рад, као и одговарајуће услове за чување документације.

III. Организациони капацитети - извршна власт

- У општини Жагубица **Општинско веће** има 7 чланова, бира их Скупштина општине на предлог председника. Општинско веће чине председник општине, заменик председника општине као и 5 чланова Општинског већа које бира Скупштина општине, на период од четири године. Подручја рада за која су задужени чланови Општинског већа су: пољопривреда, шумарство, лов и риболов; привреда, наука и технолошки развој; друштвене делатности; локална самоуправа и послови месних заједница (комуналне делатности) и телекомуникације, саобраћај и везе. У надлежности општинског већа је утврђивање предлога буџета општине, вршење надзора над радом општинске управе,

одлучивање по жалбама на одлуке општинске управе и давање мишљења председнику општине по питањима за која председник сматра да су од значаја.

УСТАНОВЕ СЗ у општини Жагубица:

- **Центар за социјални рад општина Петровац на Млави и Жагубица** је међуопштински центар за општине Жагубица и Петровац на Млави и главни је носилац и реализатор активности из делокруга социјалне и породично-правне заштите на територији општине. У одељењу у Жагубици ангажовано је 6 радника на неодређено време (од тога је стручних радника са лиценцом 3). Од укупног броја 5 финансира ресорно Министарство и то: руководиоца одељења – економисту, 1 правника, 1 социјалног радника, 1 специјалног педагога и возача – помоћног радника, док за 1 радника на пословима повереним од стране Општине Жагубица, средства се обезбеђују из локалног буџета. Одељење у Жагубици нема комплетан стручан тим (недостаје психолог) већ се тим формира од стручних радника из Петровца на Млави у зависности од њихове расположивости, који су у великој мери оптерећени обавезама и у матичном центру. Такође, на територији општине нема запослених дефектолога, логопеда, психијатара и сличних стручних профила, што отежава планирање услуга за кориснике и значајно осиромашује њихов садржај.

- Центар за социјални рад остварује адекватну сарадњу са свим релевантним актерима у заједници. Ради унапређења и конкретизације сарадње закључени су Споразум о сарадњи и заједничком деловању за ефикасно остваривање и спровођење заштите жртава насиља у породици и женама у партнерским односима на подручју општина Жагубица, као и Протокол о сарадњи у спровођењу мера социјалне укључености корисника новчане социјалне помоћи. Поред тужилаштва и полиције и Центар за социјални рад је члан Групе за координацију и подршку жртвама насиља у породици.

- Центар за социјални рад је и упутни орган када су у питању услуге социјалне заштите.

ПРУЖАОЦИ УСЛУГА СЗ У ОПШТИНИ ЖАГУБИЦА:

Услуга	Пружалац	Седиште пружаоца услуга	Сектор	Статус лиценце	Период пружања услуге		
					2022	2023	2024
<i>Помоћ у кући за стара и одрасла лица</i>	Удружење „Асоцијација за развој Општине Жагубица“	Општина Жагубица	Цивилни	Да	01.01. – 31.12.	01.01. – 31.12.	01.01 – 31.12.

Друге ресорне институције:

Образовне установе:

Предшколска установа „Полетарац“ почела је са радом 1986. године, а од септембра 2021. реализују се Нове основе програма предшколског васпитања и образовања "Године узлета". Усвојена је Стратегија развоја предшколског васпитања и образовања у општини Жагубица за период од 2020-2025.

Установа има верификацију за рад, а верификовани су и сви објекти по насељима.

Делатност установе карактерише:

- Бесплатан вртић (Одлуком Скупштине општине Жагубица бесплатан је вртић за сву децу у централном објекту и при школама у Крепољину и Лазници);
- Бесплатан превоз деце из удаљених насеља;
 - Велики обухват деце предшколског узраста;
 - Подршка социјално угроженој деци (Ромима и деци на хранитељству, као и њиховим хранитељима) у виду обухвата, стручне помоћи, хуманитарног рада и донација;
 - Подршка деци у инклузији и транзицији, као и њиховим родитељима и другим законским заступницима;
 - Организовање предавања и трибина на актуелне теме за родитеље, друге законске заступнике и запослене.

Централни објект се налази у Жагубици и у њему се одвија васпитно-образовни рад деце од годину дана до поласка у школу. Преосталих 8 објеката се налазе у Сувом Долу, Осаници, Лазници, Крепољину, Милановцу, Близнаку, Крупаји и Сигама. Простори су адаптирани, верификовани од стране Министарства просвете и од стране Скупштине општине донет је Акт о мрежи установа.

Предшколска установа „Полетарац“ има развијену сарадњу са бројним локалним и државним институцијама и организацијама. Тим васпитача успешно је реализовао више пројеката и посебних програма у циљу унапређења рада са децом и сопствене праксе као и више других програмских активности.

Основна школа „Моша Пијаде“ у Жагубици је најстарија школа у општини Жагубица и покрива још шест одвојених одељења: Суви До, Изварица, Осаница, Јошаница, Вуковац и Милатовац. Школу похађају ученици са сметњама у развоју – са тешкоћама у учењу/интелектуалним сметњама, као и ученици из осетљивих група (Роми). Ради пружања адекватне подршке ученицима који наставу похађају по ИОП, школа сарађује са Инерресорном комисијом као и са појединцима и школама са листе Мреже подршке инклузивном образовању.

Основна школа „Јован Шербановић“ Крепољин има поред Крепољина и четири издвојена одељења: Сиге, Милановац, Крупаја, Близнак. Због недостатка ученика на подручју издвојеног одељења у Брезници ово одељење је морало бити угашено. Специфично за крепољинску школу јесте то што је похађа велики број ђака-путника, нарочито ђака-пешака. У школи се спроводе активности на плану социјалне заштите ученика кроз евидентирање броја ученика из социјално угрожене категорије као и основни подаци о породичној ситуацији ових ученика и школа обезбеђује бесплатну кухињу за ученике из ове категорије, као и бесплатну екскурзију. За ученике са вишеструким развојним

сметњама потребан је лични пратилац детета. Било би значајно да се обезбеди повремени долазак логопеда и дефектолога.

Основна школа „Јован Шербановић“ Лазница налази се у центру насеља Лазница, у свом саставу има само једно издвојено одељење у Селишту. Већина становништва насеља Лазница је влашког порекла. Тим за инклузивно образовање у сарадњи са осталим наставницима у школи учествује у изради и прати реализацију индивидуалног образовног плана за који школа добија мишљење интерресорне комисије.

Техничка школа Жагубица је једина средњошколска установа у Жагубици. Школа је почела са радом у септембру 1979. године и образује ученике за следећа подручја рада и занимања: Економија, економски техничар, четврти степен стручне спреме; Трговина, угоститељство и туризам, кулинарски техничар, четврти степен стручне спреме; Трговина, угоститељство и туризам, кувар, трећи степен стручне спреме. За ученике којима је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета и других разлога потребна додатна подршка у образовању, школа обезбеђује отклањање препрека и доноси индивидуални образовно-васпитни план.

Здравствене установе:

Дом здравља у Жагубици пружа услуге примарне здравствене заштите. Рад ове институције одређен је Законом о здравственој заштити, Законом о здравственом осигурању и Статутом Дома здравља. Дом здравља у Жагубици смештен је у три објекта недовољног капацитета. У њему ради 10 амбулантних и 4 специјалистичка одељења. Дом здравља у Жагубици, поред примарне здравствене заштите за становништво општинског центра Жагубице и гравитационог подручја Суви До, Изварица, Јошаница, Милатовац, Вуковац и Рибаре, поседује и специјалистичке службе за становништво осталих насеља општине.

У оквиру примарне здравствене заштите функционишу следеће службе: Служба за здравствену заштиту одраслог становништва са службом кућног лечења и неге и хитне медицинске помоћи, Служба за здравствену заштиту деце и омладине, Поливалентна патронажна служба, Служба за здравствену заштиту жена, Служба за радиолошку дијагностику, Служба за лабораторијску дијагностику, Специјалистичко-консултативана служба, Служба за стоматолошку здравствену заштиту, Служба здравствене статистике, Служба за опште, правне и економско-финансијске послове, Служба за техничке и друге сличне послове. Услуге лабораторијске дијагностике су доступне у Жагубици и здравственој станици у Крепољину радним данима, а услуге ултразвучног прегледа и рендгенографије доступне су у Жагубици радним данима.

Поред редовних активности у оквиру примарне здравствене заштите, Дом здравља Жагубица пружа услуге и секундарног нивоа у оквиру службе хемодијализе.

Филијала Националне службе за запошљавање:

Национална служба за запошљавање присутна је на територији општине путем организационе јединице Филијале Пожаревац. Последњих година се ради реализације мера активне политике запошљавања расписују јавни позиви који су доступни становницима општине са циљем смањења незапослености кроз директну финансијску

подршку послодавцима и незапосленим лицима. Опште карактеристике тржишта рада у претходним годинама у Жагубици су неусаглашеност понуде и потражње радне снаге, велико учешће дугорочно незапослених, неповољна стросна и квалификациона структура незапослених, висока стопа незапослености младих, велике разлике између тржишта рада и ниска мобилност радне снаге, велики број незапослених који припадају теже запошљивим категоријама као и велики број ангажованих у сивој економији.

Удружења грађана/организације цивилног друштва:

Удружење	Област остваривања циљева	Циљна група	Удружење се финансира средствима буџета ЛС
„Асоцијација за развој Општине Жагубица“	Пружање услуга социјалне заштите	Деца, одрасли и стари	Да
Удружење „Инвалиди Хомоља“ Жагубица	Подршка ОСИ	Деца, одрасли и стари	Да

Међусекторска сарадња:

Званично, у претходном периоду није успостављен ни један формални облик међуопштинске сарадње у домену пружања услуга социјалне заштите. Међутим, руководство општине је изразило јасну спремност и отвореност да у будућем периоду активно учествује у свим регионалним иницијативама које би имале за циљ проширење обима и врсте услуга за које су надлежне локалне самоуправе. Ова спремност произилази из разумевања да би удружени ресурси неколико општина омогућили успостављање специјализованих и скупљих услуга (као што су дневни боравци за особе са инвалидитетом, прихватилишта или услуга личних пратилаца) које је тешко одрживо финансирати појединачно.

Уколико се у наредном периоду укаже прилика или буде покренута иницијатива од стране виших нивоа власти или донатора, постоји воља да се приступи преговорима о формирању функционалног механизма међуопштинске сарадње. Такав механизам би омогућио ефикаснију расподелу финансијских и кадровских капацитета, као и стандардизацију квалитета пружаних услуга на регионалном нивоу, чиме би се значајно побољшао квалитет живота најугроженијих категорија становништва у читавом региону.

Прилог 5 – Резултати спроведених консултација и јавне расправе

КОНСУЛТАЦИЈЕ:

Назив документа	Програм унапређења социјалне заштите општине Жагубица за период од 2026. до 2028. године
Предлагач	Општина Жагубица
Период спровођења консултација	11.12.2025. – 30.01.2026.
Циљеви спровођења консултација	Прикупити мишљење чланова радне групе за израду Програма унапређења, представника организација и институција из општине Жагубица о свим битним деловима Програма унапређења социјалне заштите – кључне информације проистекле из анализе стања, израда SWOT матрице, дефинисање циљева, мера и активности, буџетирање у оквиру Акционог плана.
Методи спровођења консултација	Радионице
Достављање писаних коментара	до 30.01.2026.
Циљне групе и друге заинтересоване стране које су учествовале у консултацијама	У консултацијама су учествовали чланови радне групе за израду Програма као представници следећих сектора у општини Жагубица: општинска управа, сектори социјалне заштите, здравства, образовања, запошљавања и цивилног сектора.
Да ли је спровођење консултација створило додатне буџетске трошкове	Спровођење консултација није створило додатне трошкове.
Информације о достављеним коментарима	Током процеса консултација достављено је укупно 3 предлога од стране чланова радне групе. Сви предлози су достављани непосредно током дискусија приликом одржавања радионица и имали су одулучујући утицај у бољем сагледавању капацитета локалних актера, буџетских ограничења и могућности али и обима спровођења појединих мера и активности.
Анализа примљених коментара	Коментари који су примљени током процеса консултација су се односили на прибављање и кориговање података из анализе и усаглашавање текста за преглед и оцену постојећег стања, идентификовање и сагледавање проблема који нису били идентификовани на почетку процеса као и заједничко и боље формулисање циљева и мера као и показатеља. Сви коментари су усвојени и постали су саставни део финалног нацрта Програма.